

Tauw

Inventariserend onderzoek Thermisch
Gereinigde Grond in Rijkswaterstaat-
werken

29 april 2019

Verantwoording

Titel	Inventariserend onderzoek Thermisch Gereinigde Grond in Rijkswaterstaat-werken
Opdrachtgever	Rijkswaterstaat-WVL
Projectleider	[REDACTED]
Auteur(s)	[REDACTED], [REDACTED] [REDACTED]
Projectnummer	1248710
Aantal pagina's	87
Datum	29 april 2019
Handtekening	Ontbreekt in verband met digitale verwerking. Dit rapport is aantoonbaar vrijgegeven.

Colofon

Tauw bv
Handelskade 37
Postbus 133
7400 AC Deventer
T +31 57 06 99 911
E info.deventer@tauw.com

Inhoud

1	Inleiding en aanleiding	5
2	Inventarisatie informatie Rijkswaterstaat-werken	7
2.1	Werkwijze	7
2.2	Resultaten	8
3	Werkwijze uniforme beoordeling effecten	10
3.1	Factoren die kans op effecten van TGG beïnvloeden	10
3.2	Prioritering door middel van MCA	12
4	Beschrijving werken en Multi-Criteria Analyse	15
4.1	Locatie 1: A2 Maas-Zaltbommel	15
4.1.1	Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes	15
4.1.2	MCA-beoordeling locatie 1. A2 Maas-Zaltbommel	17
4.2	Locatie 2: A2 Rondweg Den Bosch	17
4.2.1	Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes	17
4.2.2	MCA-beoordeling locatie 2. A2 Rondweg Den Bosch	20
4.3	Locatie 3: A2 Ombouw randweg Eindhoven	20
4.3.1	Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes	20
4.3.2	MCA-beoordeling locatie 3. A2 Rondweg ombouw Eindhoven	24
4.4	Locaties 4.1 tot en met 4.5: A2 wegverbreding Culemborg-Deil	24
4.4.1	Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes	24
4.4.2	MCA-beoordeling locaties 4, A2 Wegverbreding Culemborg-Deil	30
4.5	Locatie 9: A4 omlegging Halsteren	32
4.5.1	Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes	32
4.5.2	MCA-beoordeling locaties 9, A4 Omlegging Halsteren	36
4.6	Locatie 10: A4 Omlegging Steenbergen (aansluiting Dinteloord-Noordlangweg)	37
4.6.1	Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes	37
4.6.2	MCA-beoordeling locatie 10, A4 Omlegging Steenbergen	40
4.7	Locatie 11: A5 Westrandweg Amsterdam	40
4.7.1	Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes	40
4.7.2	MCA-beoordeling locatie 11, Westrandweg Amsterdam	42
4.8	Locatie 12: A50 Knooppunt Paalgraven	43

4.8.1	Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes	43
4.8.2	MCA-beoordeling locatie 12, A50 Knooppunt Paalgraven	44
4.9	Locatie 13: A50 gedeelte Nistelrode	45
4.9.1	Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes	45
4.9.2	MCA-beoordeling locatie 13. Nistelrode	46
4.10	Locatie 14.1, 14.2 en 14.3: A58 omlegging Etten-Leur	47
4.10.1	Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes	47
4.10.2	MCA-beoordeling locatie 14. Etten-Leur	49
4.11	Locatie 20: Grootte Zaag bij Krimpen a/d Lek	50
4.11.1	Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes	50
4.11.2	MCA-beoordeling locatie 20, Grootte Zaag bij Krimpen a/d Lek	51
4.12	Locatie 22.1 en 22.2: Hoorn 'N23 Westfriaweg aansluiting A7	52
4.12.1	Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes	52
4.12.2	MCA-beoordeling locaties 22.1 en 22.2. Hoorn Westfriaweg	56
4.13	Locatie 27: Knooppunt Princeville	57
4.13.1	Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes	57
4.13.2	MCA-beoordeling locatie 27 Knooppunt Princeville	59
4.14	Locatie 28: Knooppunt Klaverpolder	60
4.14.1	Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes	60
4.14.2	MCA-beoordeling locatie 28 Knooppunt Klaverpolder	62
5	Resultaat MCA-analyse: rangorde locaties	63
6	Bevindingen en aanbevelingen	65
6.1	Bevindingen	65
6.2	Aanbevelingen	66
Bijlage 1	Initiële lijst locaties met mogelijk TGG	68
Bijlage 2	Niet beoordeelde werken en kennisleemtes	70
Bijlage 3	Ligging van de TGG-toepassingen	81

1 Inleiding en aanleiding

In de afgelopen paar jaar zijn er zorgen ontstaan over de civieltechnische kwaliteit en milieueffecten van thermisch gereinigde grond (hierna: TGG) die als grond is toegepast in projecten van Rijkswaterstaat (dijk Perkpolder in Zeeuws-Vlaanderen) en het Waterschap Vallei en Veluwe (Westdijk bij Bunschoten-Spakenburg). Uit **nader aanvullend onderzoek bij perkpolder** door het RIVM en Deltares is gebleken dat enerzijds de kwaliteit van het product niet overeen kwam met de kwaliteitseisen uit de Regeling bodemkwaliteit en anderzijds dat er in de TGG ook andere stoffen zitten waarop bij de controlekeuring door de producent niet wordt geanalyseerd en die je ook niet in de gereinigde TGG zou verwachten.

Commented [1]: Westdijk is geen RIVM en Deltares is alleen perkpolder en is summier aanvullend onderzoek zelfs geen verkennend . dus niet noemen nader onderzoek

Beide projecten zijn meermalen in het landelijke nieuws gekomen en hebben bestuurlijke en politieke aandacht gekregen. Er zijn vragen gesteld door de Tweede Kamer en door de bewindspersonen van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W).

Commented [2]: Heenvliet en brielle ook dus waarom wordt dit genoemd irt westdijk?zo0u dit algemeen houden en niet deze beide alleen noemen.

In het kader van de beantwoording van de Kamervragen is de toezegging door de bewindspersonen gedaan dat DG Water en Bodem van het ministerie van I&W een verkenning doet naar de oorzaken van de TGG-problematiek en mogelijke oplossingen, waarbij gekeken wordt naar het proces van reiniging, de normstelling, de meetmethoden en de kwaliteitsborging **met expliciete aandacht voor per/poly-fluoralkylverbindingen in de TGG.**

Commented [3]: Check volgens mij is dit niet geheel zo benoemd

Rijkswaterstaat heeft de bewindspersoon van I&W toegezegd dat zij in de rol van areaalbeheerder en ter invulling van de zorgplicht een inventarisatie laat uitvoeren naar de Rijkswaterstaat-werken waarin TGG is toegepast en dat per locatie een effectbeoordeling wordt uitgevoerd.

Door Rijkswaterstaat is in 2017 een overzicht gemaakt in welke RWS-werken er mogelijk TGG is toegepast. Het ging hierbij om circa 26 werken waarvan werd verondersteld dat dit Rijkswaterstaat-werken zijn. Echter veel locatiespecifieke informatie over de TGG was toen moeilijk te achterhalen.

Rijkswaterstaat-WVL heeft in augustus 2018 opdracht gegeven aan adviesbureau Tauw voor de uitvoering van het inventariserend onderzoek bestaande uit de volgend onderdelen:

- Informatie over TGG in de verschillende Rijkswaterstaat-werken verzamelen uit de verschillende bronnen, de informatie ordenen en interpreteren. Dit verschaft inzicht in welke mate er sprake is van informatieleemte. Ook maakt de analyse duidelijk welke werken wel/niet in het beheergebied van Rijkswaterstaat liggen.
- Ontwikkeling van een methode om per Rijkswaterstaat-werk de kans op mogelijke milieu- en civieltechnische effecten eenduidig en navolgbaar te kunnen beoordelen.
- Alle bekende Rijkswaterstaat-werken waarin TGG is toegepast én waar voldoende informatie van achterhaald kan worden, worden indicatief op deze twee effecten (verspreiding en civieltechnische deformatie) beoordeeld met behulp van de ontwikkelde methode.

Vervolgens wordt op basis daarvan een onderlinge rangorde bepaald. De Rijkswaterstaat-werken met de hoogste score hebben indicatief de grootste kans op effecten.

- Of er een daadwerkelijk effect aanwezig is kan alleen met onderzoek ter plekke worden vastgesteld. Voor de Rijkswaterstaat-werken met de grootste kans op de twee effecten wordt derhalve een voorstel gedaan voor controleonderzoek, waarbij naast de omvang ook de kosten in beeld worden gebracht (gerapporteerd in een separate notitie).

Na dit inventariserende onderzoek bleek dat van negen werken nog onvoldoende informatie beschikbaar was gekomen. Daarnaast waren nog enkele RWS-werken achterhaald, die niet op de lijst uit 2017 stonden, maar waarin waarschijnlijk wel TGG was toegepast. In februari 2019 heeft Tauw derhalve opdracht gekregen om de ontbrekende informatie trachten te achterhalen, zodat een effectenbeoordeling uitgevoerd kan worden.

Het voorliggende onderzoeksrapport beschrijft de werkwijze en de resultaten van het inventariserende onderzoek. Rijkswaterstaat zal de conclusies en aanbevelingen gebruiken om [de Bestuursstaf, directies en het management](#), [directies en de bestuursstaf](#) nader te informeren en te adviseren. Ook levert deze inventarisatie input [voor de beleidsaan de bredere](#) verkenning door DG Water en Bodem [van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat](#).

Commented [4]: Opmerking plaatje staat bron RIVM maar is volgens mij bodemrichtlijn

Wat is thermisch gereinigde grond? (bron: RIVM *)

Thermisch gereinigde grond ontstaat door verontreinigde grond onder zeer hoge temperatuur te reinigen. Tijdens de thermische reiniging worden organische verbindingen (zoals bijvoorbeeld minerale olie en aromatische oplosmiddelen) verbrand. Anorganische verbindingen (zoals zware metalen) kunnen niet met thermische reiniging verwijderd worden en kunnen na behandeling dus nog aanwezig zijn. Na behandeling is de grond zwart van kleur en bevat deze geen organische stof meer waardoor planten er niet of nauwelijks op kunnen groeien en waardoor er geen organismen kunnen leven.

* Tauw: De laatste jaren wordt ook teerhoudend asfaltgranulaat (TAG) samen met verontreinigde grond thermisch gereinigd. De reinigingstemperatuur en reinigingsmethode verschillen per verwerker.

2 Inventarisatie informatie Rijkswaterstaat-werken

2.1 Werkwijze

De volgende aanpak is gehanteerd om per locatie de relevante informatie te verkrijgen:

- Verifiëren of in de werken uit de lijst daadwerkelijk TGG is toegepast, in welke hoeveelheden en onder welke condities.
- Verifiëren of het daadwerkelijk Rijkswaterstaat-werken betreffen en achterhalen bij [welke dienst van Rijkswaterstaat](#) wie de werken in beheer zijn.
- Verzamelen van gedetailleerde gegevens over de TGG-toepassing, zoals locatie, ligging binnen het werk, dikte, kwaliteit, geohydrologie, omgevingsfactoren en het jaar van toepassing (het jaartal zegt mogelijk iets over de kwaliteit, omdat sinds 2012 wijzigingen in het thermische reinigingsproces zijn doorgevoerd [hiernaar wordt momenteel door betrokken partijen onderzoek gedaan](#)).
- Inzichtelijk maken van informatieleemtes.

Commented [5]: Hier weglaten aangezien dit een ILT-onderzoek is.

Voor informatie over TGG in de Rijkswaterstaat-werken is gebruik gemaakt van verschillende bronnen. De informatie is geordend en geïnterpreteerd. De volgende bronnen zijn geraadpleegd:

- Areaalgegevens¹.
- Archieven van de RWS-Districten via de Medewerkers Informatie Voorziening (MIV-ers).
- Inzien van digitale en papieren archieven bij de [Districten](#).
- Informatie van het Meldpunt bodemkwaliteit over toepassing van TGG als grond (sinds 2008; voor 2008 werden TGG-toepassingen niet gemeld, omdat vanuit het Bouwstoffenbesluit het melden van grond niet nodig was).
- Leveringsbewijzen van Martens en Van Oord.
- Luchtfoto's.
- Mondelinge informatie Rijkswaterstaat-medewerkers en bedrijven.
- Artikelen in kranten en tijdschriften.
- Digitale atlanten.

Het doel is om de locaties met voldoende informatie onderling te rang ordenen op de kans dat effecten op verspreiding en/of civieltechnische deformatie optreden. Het is niet de bedoeling om in deze fase van de inventarisatie de daadwerkelijk gevolgen en risico's van genoemde effecten in beeld te brengen, omdat daar veldonderzoek voor nodig is. De rangorde of prioritering helpt om locaties te selecteren die als eerste onderzocht kunnen worden door middel van veldonderzoek.

De lijst

Het overzicht met de Rijkswaterstaat-werken waar vermoedelijk TGG is toegepast (zie bijlage 1), is in 2017 opgesteld door Rijkswaterstaat op basis van informatie [die was te vinden op de website van het bedrijf Martens en van Oord](#). Dit bedrijf leverde de door [ATM](#) Moerdijk geproduceerde

Commented [6]: Toevoegen en inventariseren meldingen Bbk

Commented [7]: ??? hier noemen .het bedrijf . op de website?? Is ook gecheckt meldingen Bbk niet alleen van Oord maar ook andere leveranciers

Commented [8]: En Pouw zit ook in onze werken ,niet alleen ATM

¹ Areaalgegevens zijn gegevens in een digitale database van RWS over bijvoorbeeld de verharding, de markering, de groenvoorziening en bouwkundige gegevens van kunstwerken. Het betreffen zowel de topografische gegevens met administratieve kenmerken, als juridische documenten, beheerplannen, handboeken en dergelijke. Veel van deze informatie is bekend op het bouwproject en kan input zijn voor systemen van de beherende instanties

TGG ten behoeve van het merendeel van de werken van Rijkswaterstaat. De lijst bestaat uit 26 werken. Dit zijn overwegend wegen, enkele dijken en een natuurcompensatiemaatregel. Op de lijst staan ook twee projecten die in het kader van 'Ruimte voor de rivier' zijn uitgevoerd maar daarna zijn overgedragen aan waterschappen.

Inventariserend onderzoek

Het inventariserend onderzoek is gestart met het verzamelen van zo veel mogelijk informatie over de werken uit de lijst. Het ging hierbij om bijvoorbeeld de hoeveelheid TGG die is toegepast, de dikte van de TGG-laag en op welke plaats in het werk de TGG is toegepast en onder welke condities (nat/droog, wegverharding wel/niet aanwezig, afdichtingsfolie wel/niet aanwezig vanwege eventuele IBC-toepassing). Ook is gezocht naar informatie over de producent, leverancier en toepasser van de TGG en het jaar/de jaren van toepassing, productcertificaten, en - indien TGG in een werk werd gecombineerd met IBC-toepassingen - uitgevoerde controlemetingen en monitoringen. Tevens zijn papieren archieven geraadpleegd. Daarnaast is informatie verzameld over de ondergrond (hoogteligging, grondwaterstand, bodemopbouw, zettingsgevoeligheid) en de omgeving (bodembebruik, natuurgebieden, woonwijken, drinkwaterwinning, et cetera).

2.2 Resultaten

In tabel 2.1 zijn de resultaten van de informatieverzameling samengevat. Over het algemeen kan worden gesteld dat de areaal-database slechts voor enkele locaties voldoende informatie verschafte. Tevens bleek dat de meldingen uit het archief van bij het Meldpunt bodemkwaliteit veelal niet volledig waren. Meestal waren andere bronnen nodig, zoals luchtfoto's en papieren archieven. Van de 30 werken waarvan informatie is verzameld, bleek dat van 14 werken voldoende informatie beschikbaar is gekomen om een beoordeling te kunnen maken van de kans op effecten. Van 3 werken was er nog onvoldoende informatie beschikbaar (zie bijlage 2). Dit zou mogelijk mede kunnen zijn veroorzaakt doordat in het verleden er nog geen centraal meldpunt bestond voor het toepassen van dergelijke grond. Bij 3 werken bleek er geen TGG te zijn toegepast. Eén werk stond dubbel in de lijst en 8 werken bleken niet in beheer te zijn bij Rijkswaterstaat en zijn derhalve buiten beschouwing gelaten (in onderstaande tabel aangegeven met 'n.v.t.'). Eén locatie wordt al onderzocht via een ander spoor.

Tabel 2.1 Resultaten informatieverzameling

Naam project	Beheerder	Periode uitvoering	Informatie voldoende?*
1. A2 Maas-Zaltbommel	Rijkswaterstaat Zuid-Nederland	2009 - 2010	Voldoende
2. A2 Rondweg Den Bosch	Rijkswaterstaat Zuid-Nederland	2007 - 2009	Voldoende
3. A2 Ombouw randweg Eindhoven	Rijkswaterstaat Zuid-Nederland	2006 - 2010	Voldoende
4. A2 wegverbreding Culemborg-Deil	Rijkswaterstaat Midden-Nederland	2007 - 2010	Voldoende
5. A9 Badhoevenbogen	Rijkswaterstaat West-Nederland Noord	2013 - 2018	Geen TGG toegepast
6. A15 Maasvlakte-Vaanplein	Rijkswaterstaat West-Nederland	2010 - 2015	Geen TGG

Commented [9]: En ook projecten naar provincies (wegen)

Commented [10]: Lijst meldpunt ontbreekt onderwerp kwaliteitgegevens ... staat wel bij resultaten..

Naam project	Beheerder	Periode uitvoering	Informatie voldoende?*
	Zuid		toegepast
7. A30 Maanderbroek - N224	Rijkswaterstaat Oost-Nederland	1998 - 2004	Onvoldoende
8. A35 Almelo-Wierden	Rijkswaterstaat Oost-Nederland	2006 - 2007	Geen TGG toegepast
9. A4 omlegging Halsteren	Rijkswaterstaat Zuid-Nederland	2006 - 2007	Voldoende
10. A4 Omlegging Steenberg	Rijkswaterstaat Zuid-Nederland	2010 - 2015	Voldoende
11. A5 Westrandweg Amsterdam Noord	Rijkswaterstaat West-Nederland	2011 - 2012	Voldoende
12. A50 knooppunt Paalgraven	Rijkswaterstaat Zuid-Nederland	2004 - 2006	Voldoende
13. A50 gedeelte Nistelrode	Rijkswaterstaat Zuid-Nederland	2004 - 2005	Voldoende
14. A58 omlegging Etten-Leur	Rijkswaterstaat Zuid-Nederland	1995 - 2000	Voldoende
15. Sloelijn havengebied Vlissingen	Ministerie I&M / Prorail	2006 - 2008	n.v.t.
16. RvR project Noordwaard	Waterschap Rivierenland	2011 - 2015	n.v.t.
17. RvR project Overdiepse Polder	Waterschap Brabantse Delta	2011 - 2015	n.v.t.
18. Natuurcompensatie Perkpolder	Rijkswaterstaat Zee en Delta	2012 - 2015	Separaat spoor
19. Limmel, terpen langs Julianakanaal	Gemeente Maastricht	2015 - 2018	n.v.t.
20. Grote zaag (KRW2) Krimpen a/d Lek	Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid	2015 - 2016	Voldoende
21. A12 Waddinxveen	Provincie Zuid-Holland	2015	n.v.t.
22. A7 Hoorn	Rijkswaterstaat / Provincie	2015	Voldoende
23. Moordrecht	Rijkswaterstaat West-Nederland Zuid	2015	Onvoldoende
24. Alpen aan de Rijn	Gemeente	Onbekend	n.v.t.
25. Krimpen aan de Lek		2016	Betreft project 20
26. Beelen	N.v.t. (TGG is afgenomen door afvalverwerkingsbedrijf De Beelen Groep)	2017	n.v.t.
27. Princeville	Rijkswaterstaat Zuid-Nederland	2004 - 2005	Voldoende
28. Klaverpolder	Rijkswaterstaat Zuid-Nederland	2000 - 2004	Voldoende
29. A40 gedeelte Veghel	Rijkswaterstaat Zuid-Nederland	2003	Onvoldoende
30. HSL Zuid spoorbrug de Mark	Prorail	2002	n.v.t.

* Van de Rijkswaterstaat-werken waar onvoldoende informatie was ontvangen, bleek vooral de exacte ligging van de TGG te ontbreken. Hierdoor kan voor deze werken geen beoordeling worden gedaan van de effecten.

3 Werkwijze uniforme beoordeling effecten

3.1 Factoren die kans op effecten van TGG beïnvloeden

Thermisch gereinigde grond heeft een aantal eigenschappen die afwijken van natuurlijke grond (bron: Bodemrichtlijn.nl). Zo is de korrelverdeling anders, de waterdoorlatendheid lager, de stijfheid hoger, bevat het minder organische stof (maar wel koolstof) en is het materiaal basischer (de pH is hoger). TGG bevat soms wat meer kleideeltjes (hoger percentage aan fijne fractie). Er kan verkitting optreden dat de hogere stijfheid verklaart. Hierdoor kan er mogelijk een monolithisch grondlichaam ontstaan, dat gevoelig is voor scheurvorming. Het materiaal is soms lastig te verdichten vanwege de hydrofobe eigenschappen. TGG bevat meestal ongebluste kalk. Ongebluste kalk veroorzaakt in combinatie met water een basische oplossing. Dit basische water kan invloed hebben op onderliggende veenlagen, maar ook effect hebben op de uitloging van stoffen uit de TGG. Tevens is het mogelijk dat het materiaal gaat zwellen. In TGG kunnen ook stoffen zitten, die niet in het bij bodemonderzoek veelgebruikte S-standaard stoffenpakket zitten, zoals bijvoorbeeld perfluoralkylverbindingen, GenX, bromide en sulfaat.

Commented [11]: En aromaten

Als gevolg van deze eigenschappen is er een verhoogde kans op de volgende effecten:

1. Verspreiding van stoffen naar de omgeving als gevolg van uitloging
2. Civieltechnische deformatie van het werk

De kans dat deze civieltechnische en milieueffecten zich voordoen is afhankelijk van diverse factoren. Deze factoren kunnen de kans op effecten zowel vergroten als verkleinen, zoals in tabel 3.1 is toegelicht. Of genoemde effecten daadwerkelijk optreden, kan alleen worden bepaald door middel van veldonderzoek ter plekke van het werk. Datzelfde geldt voor de gevolgen van eventuele effecten (aantasting bodemgebruiksfuncties, schade aan werken). In de volgende tabel zijn de factoren nader toegelicht.

Tabel 3.1 Factoren die kans op effecten beïnvloeden

Effect	Factoren die kans op effect vergroten	Factoren die kans op effect verkleinen
1. Verspreiding	Ondiep grondwater en/of vergrote kans op zetting Bij een ondiepe grondwaterstand en/of een zettingsgevoelige bodem kan de TGG in het grondwater (komen te) liggen, waardoor er een verhoogde kans op uitloging is	Diep grondwater en/of kleine kans op zetting Bij een diepere grondwaterstand en stevige bodem is de kans kleiner dat de TGG in het grondwater komt te liggen, waardoor er een kleinere kans op uitloging is
	Veel TGG aanwezig Indien er veel TGG aanwezig is zal de vracht aan verontreinigingen groter zijn en daarmee een grotere kans op verspreiding , die tevens langer aanhoudt	Weinig TGG aanwezig Indien er weinig TGG aanwezig is zal de vracht aan verontreinigingen kleiner zijn, zodat er minder kans op verspreiding is

Commented [12]: ??? onjuist wordt hier bedoeld meetbaar effect en grotere verspreiding

Commented [13]: Ook niet juist beschreven want deze is er wel maar minder effect of minder grote verspreiding

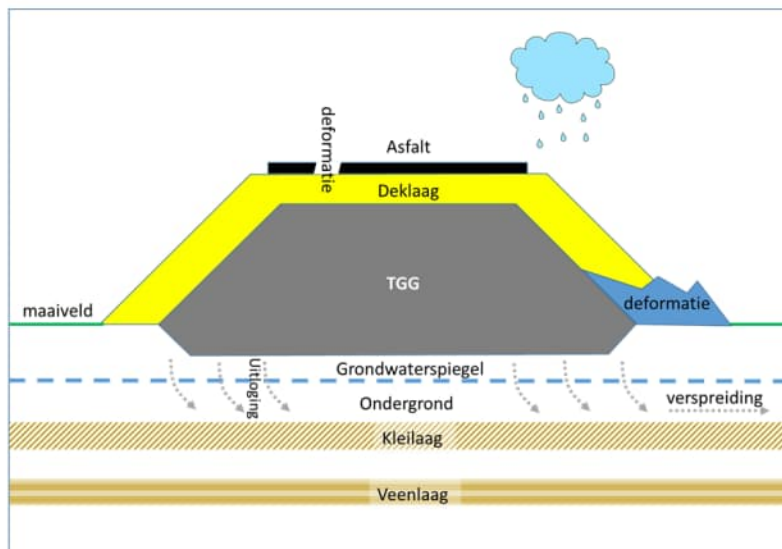
Effect	Factoren die kans op effect vergroten	Factoren die kans op effect verkleinen
	Ontbreken van klei- of veenlaag onder het werk Bij ontbreken van deze lagen is er een grotere kans op verspreiding van eventueel uitgeloopte stoffen	Wel klei- of veenlaag onder het werk Klei of veen kunnen sommige uitgeloopte stoffen absorberen, de verspreiding van grondwater vertragen, en kunnen een barrière vormen voor opkomend grondwater
	Geen bovenafdichting aanwezig TGG kan vochtig worden door hemelwaterpercolatie, waardoor een verhoogde kans op uitloging kan plaatsvinden	Wel bovenafdichting aanwezig TGG zal minder vochtig worden door dat hemelwaterpercolatie wordt voorkomen, waardoor er een kleinere kans op uitloging is. Bij IBC locaties is een afdekfolie of andere isolerende voorziening aanwezig, die het vochtig worden van TGG ook kan voorkomen. Dit is wel afhankelijk van de ligging van de TGG ten opzichte van de folie
	Mindere milieuhygiënische kwaliteit TGG Als er meer en/of hogere gehalten aan risicovolle stoffen in de TGG aanwezig zijn, dan is er een verhoogde kans dat stoffen uitlogen	Goede milieuhygiënische kwaliteit TGG Als er minder en/of hogere gehalten aan risicovolle stoffen aanwezig zijn, dan is er een verhoogde kans dat er stoffen uitlogen
2. Civieltechnische deformatie	Hoge grondwaterstand² TGG kan vochtig worden, waardoor de kans op verkitting, zwel en scheurvorming mogelijk kan toenemen	Lage grondwaterstand Minder kans op vochtig worden TGG, dus minder kans op verkitting, zwel en scheurvorming
	Dikke laag TGG³ Bij een dikke laag TGG, is de kans groter dat er verkitting, zwel en scheurvorming mogelijk kan optreden	Dunne laag TGG Bij een dunne laag TGG is de kans kleiner dat er verkitting, zwel en scheurvorming mogelijk kan optreden
	Veel TGG aanwezig Indien er veel TGG aanwezig in een groot werk, dan zal de omvang van mogelijke civieltechnische deformatie groot zijn	Weinig TGG aanwezig Indien er weinig TGG aanwezig is, dan zal de omvang van mogelijke civieltechnische deformatie beperkt zijn

² Hiermee wordt bedoeld de afstand tussen de onderzijde van de laag TGG en de gemiddeld hoogste grondwaterstand

³ De dikte van de laag TGG wordt niet meegenomen in de beoordeling van het verspreidings-effect. Uit een dikke laag TGG kunnen weliswaar stoffen uitlogen met hoge concentraties, maar een dikke laag TGG is ook minder doorlatend, waardoor de flux laag zal zijn

Effect	Factoren die kans op effect vergroten	Factoren die kans op effect verkleinen
	<p>Klei of veen onder het werk Percolatiewater kan dan minder goed weglopen, dus is de kans op vochtig worden groter. Ook is er dan een grotere kans op zetting, waardoor er een grotere kans op scheurvorming kan ontstaan</p>	<p>Geen klei of veen onder het werk Water draineert makkelijker, en werk blijft relatief hoog boven grondwaterstand. Bij een stabiele ondergrond is er een kleinere kans op scheurvorming</p>
	<p>Geen bovenafdichting aanwezig TGG kan vochtig worden door hemelwaterpercolatie, waardoor de kans op verkitting, zwel en scheurvorming groter is</p>	<p>Wel bovenafdichting aanwezig Kleinere kans op vochtig worden door hemelwaterpercolatie, dus minder kans op verkitting, zwel en scheurvorming</p>

In de volgende figuur is ter illustratie van meerdere van bovengenoemde factoren een principe dwarsdoorsnede van een werk met daarin TGG weergegeven.

3.2 Prioritering door middel van MCA

Vanwege de beschikbare tijd en een kosten-efficiënte aanpak is nog geen bodemonderzoek uitgevoerd ter plaatse van alle werken van Rijkswaterstaat waarin TGG is verwerkt. Er is behoefte om een onderlinge prioritering aan te brengen, zodat een keuze kan worden gemaakt om de werken met de grootste kans op effecten als eerste in het veld te onderzoeken om na te gaan of er effecten meetbaar zijn, hoe groot die effecten zijn en wat de gevolgen ervan (kunnen) zijn.

Met een Multi-Criteria Analyse (MCA) kan een dergelijke prioritering worden aangebracht. Dit levert een rationele en uniform navolgbare rangschikking op, op basis van meerdere onderscheidingscriteria. Zoals in de vorige paragraaf aangegeven zijn er namelijk diverse factoren die de kans op effecten kunnen vergroten of verkleinen

De MCA die hier toegepast wordt bestaat uit 3 stappen:

- Stap 1: Tabel met waarden van de factoren die een effect vergroten/verkleinen.
- Stap 2: Standaardisatie door het relatief maken van waarden.
- Stap 3: Sommatie van de relatieve waarden en rangschikking/prioritering.

Stap 1 wordt uitgevoerd op basis van een beschrijving van de werken. In deze stap wordt aangegeven in welke mate de beïnvloedende factoren uit tabel 3.1 aanwezig zijn. Voor bijvoorbeeld de hoeveelheid aanwezige TGG en ligging ten opzichte van de grondwaterstand kan dit worden uitgedrukt in een absoluut getal, maar voor sommige factoren, zoals de aanwezigheid van veen- en kleilagen is het uitdrukken in een schatting van het percentage eenvoudiger. Er ontstaat op deze manier een tabel met waarden van de factoren, maar met verschillende eenheden. In tabel 3.2 staat van alle factoren de range van waarden vermeld, gebaseerd op de zeven locaties met voldoende informatie. Een uitzondering is de factor 'milieuhygiënische kwaliteit TGG': omdat deze informatie (nog) niet aanwezig is, wordt deze niet ingevuld.

Tabel 3.2 Range van waarden per beïnvloedende factor

Effect	Factor	Meest gunstigste waarde van alle werken	Meest ongunstigste waarde van alle werken ten behoeve van relatief maken
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (meter minus TGG)	0,9	-0,94
	Hoeveelheid TGG (m ³)	10.000	1.000.000
	Klei of Veen onder werk (%)	100	0
	Bovenafdichting (%)	100	0
	Milieuhygiënische kwaliteit	n.v.t (wordt niet meegenomen)	n.v.t (wordt niet meegenomen)
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,9	-0,94
	Dikte TGG (m)	1,15	7
	Hoeveelheid TGG (m ³)	10.000	1.000.000
	Klei of Veen onder werk (%)	0	100
	Bovenafdichting (%)	100	0

Commented [14]: Toelichting waarom nvt kwaliteit niet meegenomen?

In **stap 2** worden de ingevulde waarden van de beïnvloedende factoren (bijvoorbeeld hoeveelheid aanwezig TGG = 250.000 m³) van een bepaald werk gedeeld door de hoogste (lees: meest kans-

verhogende) waarde van een effect van alle bestudeerde werken (bijvoorbeeld hoeveelheid TGG = 1.000.000 m³). Er ontstaat hierdoor een score voor een bepaalde factor van een bepaald werk (score hoeveelheid TGG: $250.000/1.000.000 = 0,25$), relatief ten opzichte van andere waardes. Hoe hoger de score, hoe groter de kans is *ten opzichte van een andere locatie* dat deze factor effect heeft. Op deze manier ontstaat een tabel met voor elke factor een score tussen 0 en 1. Vervolgens worden deze scores per effect opgeteld. Dit geeft een onderlinge rangschikking van locaties met de grootste opgetelde kans op effectenoptreden: hoe hoger de score, hoe hoger de kans is dat er effecten kunnen zijn ten opzichte van een ander werk.

In **stap 3** wordt op basis van de individuele effectscores een ranking gemaakt. Voor milieuhygiënische en civieltechnische effecten is er een aparte ranking. De twee effectscores zijn ook gesommeerd, als hulpmiddel om de totaal-ranking te bepalen.

In het volgende hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van de Rijkswaterstaat-werken waarvan voldoende informatie is achterhaald. Hierbij zijn enkele werken gesplitst in deelwerken, omdat de TGG op geografische verspreide locaties bleek te zijn toegepast. Vervolgens zijn waarden gegeven aan de factoren en zijn deze met de MCA-methode beoordeeld.

4 Beschrijving werken en Multi-Criteria Analyse

4.1 Locatie 1: A2 Maas-Zaltbommel

4.1.1 Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes

Project

Het project betreft de verbreding van de A2 tussen de brug over de Waal bij Zaltbommel en de brug over de Maas bij Empel. De werkzaamheden hebben plaatsgevonden van 2009 tot en met 2010.

Toepassing TGG

Via het meldpunt bodemkwaliteit zijn 10 BKK-meldingen verkregen, die tijdens de uitvoering van de verbreding zijn gedaan. De meldingen bevestigen dat er TGG van Afvalterminal Moerdijk is toegepast. De meldingen betreffen in totaal 456.665 ton materiaal dat als ophoogzand is toegepast tegen de oost- en westzijde van de bestaande rijbanen. In melding 11184 is aangegeven dat de TGG is toegepast in de ophoging van het grondlichaam in de uiterwaarde van de Maas.

Op basis van de in de meldingen opgegeven coördinaten en luchtfoto's ten tijde van de werkzaamheden, is een inschatting gemaakt van het gebied waarin de TGG is opgebracht. In totaal betreft het een traject van circa 3,8 km (tussen km 105.6 en km 109.4). In bijlage 3 is dit op een kaart weergegeven. Circa 590 meter van het traject is gelegen in de uiterwaarde van de Maas.

Op basis van de luchtfoto's wordt aangenomen dat er geen isolatiemaatregelen zijn getroffen, anders dan het aanbrengen van een asfaltverharding. Tevens wordt aangenomen dat de TGG direct op het maaiveld is opgebracht.

Figuur 4.1 Luchtfoto 2009 (bron: Globespotter), verbreding A2, km 107.7

Geohydrologie

De gemiddeld hoogste grondwaterstand is op basis van de regionale gegevens circa 0,5 meter beneden maaiveld. Er is geen informatie beschikbaar over de diepteligging van TGG, waardoor op basis van luchtfoto's wordt aangenomen dat TGG op maaiveld is aangebracht. Er is daarom wel drooglegging, maar de afstand tot het grondwater is beperkt (circa 0,5 meter). Met het volume uit de BKK-meldingen (in ton gegeven; met een dichtheid van 1,6 circa 285.415 m³) en het aangenomen maximale toepassingsgebied (tracé van 3,8 km en breedte van 40 meter) is de laagdikte maximaal circa 2 meter.

Uit de gegevens in DINO-loket blijkt dat in het zuidelijke gedeelte van het tracé de oorspronkelijke bodem uit een kleilaag van enkele meters bestaat. In het noordelijke gedeelte is deze kleilaag plaatselijk afwezig en bestaat de ondergrond uit zand.

Omgeving

In de omgeving is volgens de geraadpleegde informatiebronnen geen gevoelige natuur aanwezig, afgezien van de aanwezige uiterwaarden van de Maas. Er zijn weilanden aanwezig, waar mogelijk veedrenking kan plaatsvinden langs het tracé. De omgeving wordt daarom als matig gevoelig ingeschat.

Leemten in de kennis

- Er zijn geen tekeningen met dwarsprofielen van de wegconstructie beschikbaar. Hierdoor ontbreken gegevens over de aanleghoogte van de TGG en de aanwezigheid van isolatiemaatregelen. Ten behoeve van de effectenbeoordeling is aangenomen dat de TGG direct op maaiveld is opgebracht en er behoudens asfaltering geen isolatiemaatregel zijn.
- Door het ontbreken van kaartmateriaal zijn de toepassingsgebieden niet exact bekend, hiervoor zijn aannames gedaan op basis van de beschikbare informatie.

Overzicht gebruikte informatiebronnen

- Meldingen [Besluit bodemkwaliteit](#) (4077, 5036, 5719, 6292, 7008, 7608, 8614, 9983, 10337, 11184).
- Luchtfoto's 2008, 2009, 2010 (Globespotter).
- Actueel Hoogtebestand Nederland.
- DINO-loket.
- NNN-kaarten en Natura 2000-kaarten.

4.1.2 MCA-beoordeling locatie 1. A2 Maas-Zaltbommel

Tabel 4.1 A2 Maas-Zaltbommel

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,5	0,55	1,83
	Hoeveelheid TGG (m ³)	285.415	0,29	
	Klei of Veen onder werk (%)	50	0,5	
	Bovenafdichting (%)	50	0,5	
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,5	0,55	2,12
	Maximale dikte TGG (m)	2	0,29	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	285.415	0,29	
	Klei of Veen onder werk (%)	50	0,5	
	Bovenafdichting (%)	50	0,5	

4.2 Locatie 2: A2 Rondweg Den Bosch

4.2.1 Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes

Project

De verbreding van de A2 vond plaats over circa 12 km, van knooppunt Vught tot aan de Maasbrug in de periode 2007-2009. De knooppunten Empel en Hintham zijn daarbij volledig herontworpen. Ten behoeve van de verbreding is onder andere de westelijke rand van de Steenenkamerplas gedempt.

Toepassing TGG

Noordelijk van de plas is in een ophoging voor de aansluiting van Rijksweg A2 op Rijksweg A59 AVI-bodemass toegepast. Dit betreft een klein deel van het totale project. Van deze toepassing is een basisrapport ontvangen. Het geeft geen aanwijzingen voor de toepassing van TGG in het project. De toepassing van AVI-bodemass staat dan ook los van de toepassing van TGG.

De Steenenkamerplas is in de jaren zestig ontstaan door zandafgraving ten behoeve van de ophoging van nabijgelegen nieuwbouwlocaties. De plas is maximaal circa 8 meter diep. De demping heeft in 2006-2007 plaatsgevonden. Er is door een medewerker van Rijkswaterstaat destijds een foto genomen waarop zichtbaar is dat er nabij de hoogspanningsmast zwart zand is toegepast. Twee medewerkers hebben aangegeven dat dit TGG betreft en dat dit geldt voor de gehele strook van de demping. Naast TGG zou er ook andere gereinigde grond zijn toegepast in de demping (zoals extractief gereinigde grond). Doordat dit waarschijnlijk categorie I grond betrof

en in deze periode nog geen BBK-meldingen werden gedaan, is de toepassing niet of zeer beperkt gedocumenteerd.

De op de foto zichtbare zwarte laag is vermoedelijk een halve meter dik. Er is echter niet bekend of er ook dieper en onder de grondwaterstand TGG is toegepast, maar op de foto lijkt het dat onder de TGG zand is aangebracht. Op basis van vergelijking van historische en huidige topografische kaarten is de TGG over een oppervlak van maximaal 11.000 m² opgebracht. Het huidige maaiveld ter plaatse van de mast ligt op een hoogte van circa 3,4 m+NAP. Het wegdek van de naastgelegen A2 bevindt zich op circa 9,5 m+NAP.

Het papieren archief wordt gedigitaliseerd en is waarschijnlijk in mei 2019 gereed. Tijdens het archiefbezoek bij RWS Den Bosch (voor een andere locatie) is een geotechnisch advies voor de Steenenkamerplas gevonden. Dit betreft een algemene beschouwing waar TGG niet in genoemd wordt. De toekomstige situatie van de ophoging is genoemd, maar komt niet overeen met de eerder bepaalde hoogtes van het maaiveld ter plaatse van de mast en de A2. Derhalve is alleen informatie over de ondergrond uit dit geotechnisch advies relevant voor de effectbeoordeling.

Figuur 4.2 Locatiefoto ten tijde van demping in 2007 (bron: medewerker Rijkswaterstaat)

Figuur 4.3 Ligging TGG (rood) en AVI-bodemas (bruin) bij de Steenenkamerplas, knooppunt Hintham

Omgeving

De locatie bevindt zich direct naast de Steenenkamerplas. Er zijn geen gevoelige natuurgebieden nabij de locatie aanwezig. Het water uit de plas kan echter voor veedrenking gebruikt worden.

Opgemerkt wordt dat de plas wordt voor sportvisserij gebruikt. De omgeving wordt daarom als matig gevoelig ingeschat.

Informatiebronnen

- Communicatie met medewerkers van Rijkswaterstaat
- Basisrapportage Rijksweg A2 's-Hertogenbosch, De Ruiter Boringen en Bemalingen bv, kenmerk AZE/BB112609.3740547, 22 december 2011
- Geotechnisch Advies Steenenkamerplas, InfrA2, kenmerk W-ME-ODO-00421, 16 maart 2006
- Luchtfoto's

Leemten in de kennis

- De exacte hoeveelheid en diepte van het toegepaste TGG is niet bekend
- Het papieren archief van de rondweg Den Bosch wordt gedigitaliseerd en is waarschijnlijk vanaf mei beschikbaar

4.2.2 MCA-beoordeling locatie 2. A2 Rondweg Den Bosch

Tabel 4.2 A2 Rondweg Den Bosch

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	-1	1	2,26
	Hoeveelheid TGG (m ³)	5.500	0,01	
	Klei of Veen onder werk (%)	25	0,75	
	Bovenafdichting (%)	50	0,5	
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	-1	1	1,83
	Maximale dikte TGG (m)	0,5	0,07	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	5.500	0,01	
	Klei of Veen onder werk (%)	25	0,25	
	Bovenafdichting (%)	50	0,50	

4.3 Locatie 3: A2 Ombouw randweg Eindhoven

4.3.1 Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes

Project

Het project Ombouw Randweg Eindhoven betreft de vernieuwing en uitbreiding van de rijkswegen A2/A67. Het traject waarop de werkzaamheden plaatsvonden betrof ongeveer A2 km 160 (knooppunt Batadorp) - km 172 (Knooppunt Leenderheide). Vijf knooppunten zijn omgebouwd, het aantal rijstroken is uitgebreid en er zijn geluidsschermen geplaatst. De werkzaamheden vonden plaats in de periode 2006-2010.

Toepassing TGG

Er is gemeld dat TGG binnen werken toegepast zou zijn als Categorie 1 grond. Dit type grond was destijds vrij toepasbaar, zonder registratie van de precieze toepassingslocatie. Bij het opvragen van areaalinformatie is derhalve gericht gezocht met zoektermen als TGG, TGAG, ATM-zand, thermisch gereinigde grond. Daarbij zijn, zoals verwacht, ook documenten naar boven gekomen die over Categorie 1 grond gaan. Omdat voor de locatie Randweg A2 Eindhoven verder weinig informatie te vinden was is ook een zoekactie op categorie 1 grond in het interne RWS-systeem Hummingbird uitgevoerd.

Gelet op Op basis van deze verschillen is er voor gekozen om deze locatie in twee scenario's te presenteren.

Scenario 1: Informatie verzameld op basis van zoektermen als TGG, ATM-zand gecombineerd met kennis van andere locaties waar AVI-bodemais is toegepast.

Met hulp van een medewerker van Rijkswaterstaat is het elektronische opleverdossier geraadpleegd. Hierin zijn 20 BBK-meldingen uit 2007 aanwezig waarin sprake is van ATM-zand (bevestigd in de bijbehorende partijkeuringen). Het is als categorie 1 zand is toegepast in ophoging bij wegebouw. In de meldingen ontbreken tekeningen of coördinaten van de locatie van de toepassing. Deze konden in het dossier ook niet terug worden gevonden. Wel wordt in de melding het werkvak aan te geven. De aangetroffen meldingen hebben in totaal betrekking op 138.360 ton TGG (86.475 m³) afkomstig van ATM. In onderstaande tabel zijn deze per werkvak weergegeven.

Tabel 4.3 TGG vermeld in meldingen BBK voor ombouw randweg Eindhoven

Werkvak	TGG (ton)	Volume (m ³) *
Batadorp	98.925	61.828
Veldhoven	29.460	18.412
Onbekend (vermoedelijk Batadorp)	9.975	6.234
TOTAAL	138.360	86.475

* Bij een dichtheid van 1,6 ton per m³

"Veldhoven" verwijst waarschijnlijk naar het gedeelte van de A2 noordelijk van knooppunt de Hogt; afrit 32 (Veldhoven-Zuid) en/of 31 (Veldhoven) en wellicht 30a (Meerhoven-Zuid). Dit betreft een circa 3,6 km lang traject. Op een luchtfoto ten tijde van de aanleg is bij afrit 31 een depot zwarte grond zichtbaar, met een bouwkeet van aannemer Martens en van Oord (leverancier van TGG).

Figuur 4.4 Foto A2 nabij afrit 31, 28 november 2007 (bron: Beeldbank RWS, ID321470,)

Commented [15]: Klopt dit wel aangezien het BBK dateert van 22 november 2007.

Commented [16]: Is waarschijnlijk datum van onderzoek in tabel inventarisatie zit verschil tussen onderzoeks datum en toepassing melding

Er is een basisrapport beschikbaar voor de knooppunten Batadorp en Ekkerswijer. In totaal is daar circa 477.760 ton AVI-bodemas toegepast. Ter plaatse van knooppunt Batadorp is circa 153.600 ton en ter plaatse van knooppunt Ekkerswijer circa 324.160 ton. De ophoging is voorzien van een combinatie afdichting van een LDPE-folie, een bentonietmat, een HDPE-folie en plaatselijk een geogrid met drainagemat. De ophoging is aangelegd in 2007. In het basisrapport is niet aangegeven dat er ook TGG is toegepast.

De terpen van AVI-bodemas zijn aangelegd door Heijmans. Deze aannemer heeft ook de terpen bij locaties A4 Halsteren en A4 Bergen op Zoom ontworpen. In die terpen is onder het bodemas een laag thermisch gereinigd zand toegepast als ophoogzand (1,00 tot 1,15 m dik). Indien zowel onder de toepassing van bodemas bij Batadorp als Ekkerswijer een ophoging met TGG aanwezig is, dan heeft deze op basis van de hoeveelheden in de gevonden **BBkBBK**-meldingen een dikte van circa 1,1 meter. In het basisrapport is aangegeven dat de onderkant van de AVI-bodemas tussen 17,6 en 18,0 meter +NAP ligt (deze waarden zijn afgeleid uit de as built tekeningen). Als er inderdaad een ophooglaag van TGG is toegepast, dan ligt de basis daarvan tussen 16,5 en 17,9 m+NAP. De terpen van bodemas maken reeds onderdeel uit van een monitoringsprogramma.

Figuur 4.5 Toepassing AVI-bodemas Batadorp en Ekkerswijer (Bron: GIS-bestand en basisrapport)

Leemten in de kennis scenario 1

- Er is bekend dat er TGG is toegepast en uit **BBkbbk**-meldingen zijn tonnages verkregen, maar er is nog niet geheel zeker binnen welk deel van het project en op welke hoogte de TGG is gelegen.

Scenario 2: Informatie verzameld middels steekproef met zoekterm Cat 1 grond binnen dit project

Hierbij zijn meer dan 300 **BBK**-meldingen gevonden, waarvan is vastgesteld dat voor meerdere het ATM-zand en inderdaad TGG betreft wat is toegepast binnen MB05. Daarna is nagegaan waar MB05 zich bevindt binnen knooppunt Batadorp. Andere medewerkers die destijds bij het project betrokken zijn geweest geven aan dat As MB05 loopt van A2 Re 12,4 tot A2 Re 13,7. Dit is de hoofdrijbaan vanaf Randweg Eindhoven door knooppunt Batadorp in de richting van Tilburg. In de volgende figuur is de globale ligging aangegeven.

Figuur 4.6 Globale ligging MB05 (bron: RWS medewerker)

Er zijn enkele revisietekeningen (van de uitvoering van de verharding) meegestuurd met daarop in rood omcirkeld de notering MB05. Dwarsdoorsnedes zijn echter niet bekend. De lengte is circa 1300 meter op basis van de aangegeven kilometreering.

Hiaten/opmerkingen vergelijking scenario 1 en 2.

- Scenario 1 gaat over werkvak Batadorp en scenario gaat over MB05 (waarbij we niet weten of alle >300 meldingen over MB05 gaan).
- Op revisietekening 'T-UV-GW-2001-01.07 G Revisie.pdf' is de grens tussen werkvak Batadorp en werkvak Frits Philips aangegeven, MB05 loopt dwars door deze grens.
- Er bestaat dus overlap tussen beide scenario's, precieze details zijn hiervan niet bekend.

Omdat scenario 1 de meest betrouwbare informatie geeft over de TGG toepassing, wordt deze gebruikt in de effectbeoordeling.

Omgeving

Ter plaatse van Batadorp staan op de kaart in de figuur enkele waterpartijen, deze worden niet voor veedrenking gebruikt en bestaan niet uit gevoelige natuurtypes. Richting Ekkerswijer is op de kaart in de figuur een plas ten noorden van de snelweg te zien, dit is het beheertype zoete plas welke omgeven wordt door een moeras. Ten zuiden van Ekkerswijer ligt een bedrijfsterrein. Er bevindt zich een beek in het gebied.

Informatiebronnen

- 20 BBK-meldingen (inclusief partijkeuringen).
- "Basisrapportage Rijksweg A2 Eindhoven, Randweg Eindhoven, locaties Batadorp en Ekkerswijer", De Ruiter Boringen en Bemalingen bv, kenmerk AZE/BB120029.3740547, 12 januari 2012.

- Medewerkers Rijkswaterstaat
- Arc-GIS shape file met locatiecontouren van TGG toepassingen, RWS-ZN [District West](#)
- Revisietekeningen MB05
- Enkele meldingen behorend bij MB05
- Luchtfoto met globale ligging MB05
- Communicatie met medewerker van Rijkswaterstaat
- Beeldbank Rijkswaterstaat

4.3.2 MCA-beoordeling locatie 3. A2 Rondweg ombouw Eindhoven

Tabel 4.4 A2 Rondweg ombouw Eindhoven

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	2,32	0	0,99
	Hoeveelheid TGG (m ³)	86.474	0,09	
	Klei of Veen onder werk (%)	0,1	0,9	
	Bovenafdichting (%)	1	0	
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	2,32	0	0,34
	Maximale dikte TGG (m)	1,1	0,16	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	86.474	0,09	
	Klei of Veen onder werk (%)	0,1	0,10	
	Bovenafdichting (%)	1	0	

4.4 Locaties 4.1 tot en met 4.5: A2 wegverbreding Culemborg-Deil

4.4.1 Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes

Project

In de periode 2007-2010 is de A2 van Culemborg via knooppunt Deil naar Tiel verbreed. Binnen de grenzen van het project zijn vijf afzonderlijke (mogelijke) toepassingslocaties van TGG onderscheiden. In bijlage 3 is dit op een kaart weergegeven. Deze locaties worden onderstaand afzonderlijk besproken.

Toepassing TGG

Uit het elektronisch opleverdossier van dit project blijkt dat er grote hoeveelheden **categorie 2 grond**⁴ zijn toegepast. Er zijn verschillende typen categorie 2 materiaal toegepast:

- Een mengsel van AVI-bodemas en zand
- Een mengsel van TGG en TGAG (thermisch gereinigd asfaltgranulaat)

Daarnaast is ook **categorie 1 grond**⁵ toegepast.

Locatie 4.1) A2 Afslag Culemborg

Volgens het basisrapport dat voor deze locatie is opgesteld, is er ter plaatse van km 81.3 van de A2 over een oppervlak van circa 4.500 m² circa 22.011 ton grond (geen AVI-bodemas) **is** toegepast en **zijn** isolerende maatregelen **zijn**-genomen. De grond hoeft niet perse allemaal TGG te zijn, maar dat is voor de effectenbeoordeling wel aangenomen.

Het materiaal is toegepast in een aardebaan. De dikte wordt op basis van de opgegeven ontwerphoogte geschat op maximaal 5,25 meter. De categorie-2 ophoging is volledig waterdicht afgedekt met folie. Hierdoor vindt er geen infiltratie van water in het grondlichaam plaats. Voor de GHG (gemiddeld hoogste grondwaterstand) ter plaatse van de ophoging wordt gerekend met NAP +0,0 m. De onderzijde van de categorie-2 bouwstof is 0,75 meter + NAP. De categorie-2 bouwstof komt dus niet in aanraking met het grondwater. De locatie wordt gemonitord. Er is daarbij geen uitloging naar het grondwater aangetoond, van de onderzochte stoffen. Verder bestaat de oorspronkelijke bodem uit klei, waardoor er aan de onderzijde afdichting is.

Er bevinden zich weilanden in de omgeving, waar mogelijk veedrenking kan plaatsvinden. Verder is er een NNN⁶-gebied nabij de locatie, niet direct aansluitend aan de locatie. Op basis hiervan wordt de omgeving als matig gevoelig ingeschat.

Locatie 4.2) A2 kruising A2 met spoorlijn (Dordrecht - Tiel) bij Beesd

De toepassing bevindt zich ter hoogte van km 84,7 - km 85,5, maar mogelijk ook wat verder. Er is een basisrapport opgesteld waaruit de ligging bekend is. Hieruit blijkt dat er 141.225 ton categorie 2 zand (88.625 m³) en 170.538 ton AVI-bodemas is toegepast. Aan de westzijde van de A2 is alleen AVI-bodemas toegepast. Aan de noordzijde van het spoor is alleen categorie 2 zand toegepast. Aan de zuidzijde van het spoor zijn beide materialen toegepast. De oppervlakte van de categorie 2 toepassing is circa 28.200 m².

In het basisrapport is aangegeven dat er van het geleverde categorie 2 zand geen kwaliteitsgegevens bekend zijn (certificaten ontbreken). Het zand voor het zuidelijke deel is afkomstig van de locaties ATM te Moerdijk en voor het noordelijke deel van Heros Sluiskil BV te

⁴ Categorie 2 grond: Begrip uit het voormalige Bouwstoffenbesluit. Het betreft grond die alleen mag worden toegepast, indien er isolerende (IBC) maatregelen worden genomen.

⁵ Categorie 1 grond: Grond waarin de componenten de samenstellingswaarde schone grond overschrijden maar niet de samenstellingswaarde (grenswaarde) grond en waarin de componenten niet de immissie grens (zonder isolerende maatregelen) overschrijden. Deze grond kon dus zonder isolerende maatregelen worden toegepast.

⁶ [Natuurnetwerk Nederland](#).

Commented [17]: ???

Commented [18]: ???

Sluiskil. Het categorie 2 zand hoeft niet perse allemaal TGG te zijn, dit is voor de effectenbeoordeling wel aangenomen.

De ontwerp GHG is voor de noordzijde vastgesteld op 0,45 m + NAP, de onderzijde van de toepassing van de bouwstof is 1,2 m + NAP. De ontwerp GHG is voor de zuidzijde vastgesteld op 0,95 m + NAP, de onderzijde van de toepassing van de bouwstof is 1,7 m + NAP. Voor de beide locaties is de drooglegging voldoende.

De toepassing van de bouwstoffen wordt gemonitord. Het voorlopige oordeel van de monitoring (uit 2017) is dat de drooglegging, tenminste voor delen van het werk, structureel niet voldoet aan de eis. Er zijn vooralsnog echter geen aanwijzingen dat de lokale grondwaterkwaliteit door dit gebrek aan drooglegging negatief wordt beïnvloed. Uitloging van de onderzochte stoffen is vooralsnog niet aangetoond.

Op basis van de visuele inspectie zijn er geen aanwijzingen dat de kwaliteit van de bovenafdichting onvoldoende is. De bodem bestaat uit enkele meters klei, waardoor er voldoende afdichting aan de onderzijde van TGG is, maar wel kans op zettingen.

Direct aansluitend aan de locatie aan de noordzijde is een natuurgebied gelegen. Hierdoor is er sprake van een gevoelige omgeving. Er bevinden zich weilanden in de omgeving, waar mogelijk veedrenking kan plaatsvinden.

Locatie 4.3) A2 zuidelijk van de brug over de Linge tot de aansluiting N327

Vanuit het [Meldpunt besluit](#) bodemkwaliteit zijn er twee meldingen bekend (meldingen 2512 en 2704) waaruit blijkt dat er op de locatie een mengsel van TGG en TGAG (thermisch gereinigd asfaltgranulaat) is toegepast. Volgens de twee meldingen is er in totaal een volume van 10.000 m³ toegepast.

In elke melding is een x/y-coördinaat van de toepassingen aangegeven. De twee punten liggen ter plaatse van het oostelijke talud van de A2 tussen de brug over de Linge en de aansluiting op de N237. In de effectenbeoordeling is aangenomen dat in het gehele oostelijke talud TGG is toegepast. In dat geval betreft het een oppervlakte van circa 30.000 m² en is er meer toegepast dan in de meldingen staat.

In de meldingen is aangegeven dat de dikte van de toepassing 2 meter is. Er is volgens de meldingen een leeflaag toegepast van klasse industrie of bermgrond, maar de dikte daarvan is niet aangegeven.

Er is niet bekend wat de NAP-hoogte van de onderzijde van de toepassing is en of er beschermende voorzieningen zijn getroffen. De maaiveldhoogte van de omgeving is circa 1,1 tot 2,1 m +NAP. De hoogte van de rijbaan is circa 4,1 tot 9,5 m +NAP (ter plaatse van het bruggenhoofd). Er wordt aangenomen dat het TGG op maaiveld is aangebracht. De GHG is circa 0,5 m -mv waardoor er een ontwerp-drooglegging van 0,5 meter is.

Op basis van bovenstaande is ten behoeve van de effectenboordeling aangenomen dat er 66.000 m³ TGG is toegepast.

Op basis van de beperkte informatie in DINO-loket (er is maar één boring aanwezig) bestaan de bovenste meters van de bodem uit klei, waardoor er aan de onderzijde afdichting is. Of er afdichting aan de bovenzijde is aangebracht is niet bekend.

Deze locatie ligt grotendeels in een natuurgebied (uiterwaarden / oevergebied van de Linge) waardoor er sprake is van een gevoelige omgeving.

Locatie 4.4) A2, verbindingsboog tussen de A2 vanuit Utrecht en de A15 richting Tielaansluiting

Uit meldingen in het kader van het besluit bodemkwaliteit (meldingen 9875 en 9417) blijkt dat er bij de constructie in 2009 in de verbindingsboog een mengsel van TGG en TGAG is toegepast. Vanuit de melding zijn twee x/y-coördinaten van de toepassing bekend. Met behulp van luchtfoto's is bepaald waar de ophoging heeft plaatsgevonden. Dit is het traject km 90,65 - 91,05 van de A2. Naar schatting is er over een oppervlak van circa 11.640 m² TGG en TGAG toegepast.

In de BBK-meldingen is aangegeven dat de toepassing een laagdikte van 2 meter heeft, met een leeflaag bestaande uit bermgrond (dikte niet vermeld). Op basis van de twee meldingen is er in totaal 10.000 m³ TGG en TGAG toegepast.

De NAP-hoogte van de onderzijde van de toepassing is niet bekend. Er wordt vanuit gegaan dat TGG op de hoogte van het oorspronkelijke maaiveld is toegepast. De maaiveldhoogte van de omgeving is circa 2,1 tot 2,7 m +NAP. De hoogte van de rijbaan is circa 3,0 tot 8,0 m +NAP (ter plaatse van het bruggenhoofd). Er is niet bekend of er isolerende maatregelen voorzieningen zijn getroffen, anders dan de asfaltverharding van de rijbaan.

Commented [19]: Is dubbel met maatregelen.

De GHG is circa 1,5 m +NAP op basis van regionale gegevens, waardoor er een drooglegging van 0,6 meter is. Er vindt afdichting aan de onderzijde plaats doordat er klei in de eerste meters van de bodem aanwezig is, volgens de boringen in DINO-loket.

Volgens de digitale bronnen is er ter plaatse een drinkwaterbeschermingsgebied, waardoor er sprake is van een gevoelige ondergrond.

Locatie 4.5) A2, in de aardebaan noordelijk van de brug over de Linge

Op de luchtfoto van 2008 (zie figuur) is zichtbaar dat er in de aardebaan naar het bruggenhoofd zwart zand is toegepast op het traject van km 86,15-86,45. Gezien de toepassing van TGG in de aardebaan aan de zuidzijde van de Linge (locatie 4.3) wordt bij wijze van worstcasescenario aangenomen dat ook hier TGG is toegepast. De oppervlakte van de toepassing wordt geschat op 8.761 m². Er zijn geen BBK-meldingen van de toepassing bekend.

Er is niet bekend wat de dikte van de laag is, noch wat de NAP-hoogte van de onderzijde van de toepassing is. De maaiveldhoogte van de omgeving is circa 2,1 m +NAP. De hoogte van de

rijbaan is circa 3,0 tot 8,0 m +NAP (ter plaatse van het bruggenhoofd). Op basis hiervan wordt geschat dat er maximaal 31.000 m³ TGG is toegepast.

De GHG is circa 0,6 m -mv op basis van de regionale gegevens. Er wordt aangenomen dat de TGG direct op maaiveld is aangebracht, waardoor de drooglegging circa 0,6 meter is.

Op basis van gegevens in DINO-loket is er **niet-geen** sprake van een continue kleilaag **tot aan het** maaiveld. De bodem bestaat deels uit zand. Hierdoor is er niet volledige afdichting aan de onderzijde. Er is niet bekend of er isolerende maatregelen **voorzieningen** aan de bovenzijde zijn getroffen, anders dan de asfaltverharding van de rijbaan.

Deze locatie ligt grotendeels in of nabij een natuurgebied (uiterwaarden / oevergebied van de Linge) waardoor er sprake is van een gevoelige omgeving. Er bevinden zich weilanden in de omgeving, waar mogelijk veedrenking kan plaatsvinden.

Figuur 4.7 Luchtfoto 2008 (bron: Globespotter), A2 aanleg brug over de Linge

Leemten in de kennis

- Van locaties 4.1 en 4.2 is niet met zekerheid bekend dat er inderdaad TGG is toegepast. Voor de effectenbeoordeling is aangenomen dat het categorie 2 zand uit TGG bestaat.
- Van locatie 4.3 is de exacte opbouw van de weg niet bekend. Hierdoor is ook niet bekend op welke hoogte het TGG is opgebracht. Er is aangenomen dat de onderzijde op niveau van het oorspronkelijke maaiveld ligt.
- Van locatie 4.3 is tevens niet exact bekend in welke delen van het talud de TGG is opgebracht. Bij wijze van worstcasescenario is het gehele oostelijke talud beoordeeld.
- Van locatie 4.4 is de opbouw niet bekend. Er is aangenomen dat de onderzijde van de TGG toepassing op het niveau van het oorspronkelijke maaiveld ligt.

Commented [20]: Check of dit klopt. De oorspronkelijke tekst '....een continue kleilaag aan maaiveld' loopt niet lekker.

- Van locatie 4.5 is aangenomen dat er TGG is toegepast op basis van luchtfoto's en toepassingen van TGG elders in het project. Er zijn geen bkk-meldingen of andere rapportages bekend.
- Van locatie 4.5 is tevens de opbouw niet bekend. Er is aangenomen dat de onderzijde van de TGG toepassing op het niveau van het voormalige maaiveld ligt.

Overzicht gebruikte informatiebronnen

Locatie 4.1 A2 Afslag Culemborg:

- Basisrapportage Rijksweg A2 Culemborg', De Ruiter Boringen en Bemalingen bv, kenmerk AZE/BB120890.3740547, 30 mei 2012.
- Grondwater monitoring 2017 Rijksweg A2 Culemborg, Multiconsult, Kenmerk: AZD/BM170670.004235, 1 juni 2017.

Locatie 4.2 A2 kruising A2 met spoorlijn (Dordrecht - Tiel) bij Beesd

- De Ruiter Boringen en Bemalingen bv Basisrapportage Rijksweg A2 Beesd, kenmerk AZE/BB120888.3740547, 30 mei 2012.
- Grondwater monitoring 2017 Rijksweg A2 Beesd, Multiconsult, Kenmerk: AZD/BM170723.004235, 9 juni 2017.

Locatie 4.3 A2 zuidelijk van de brug over de Linge tot de aansluiting N327

- Meldingen [Bbesluit bodemkwaliteit](#) (meldingen 2512 en 2704).
- Luchtfoto's 2009, 2010, 2017 ([globespotterGlobespotter](#)).

Locatie 4.4 A2, verbindingsboog tussen de A2 vanuit Utrecht en de A15 richting Tielaansluiting

- Meldingen [Bbesluit bodemkwaliteit](#) (9875 en 9417).
- Luchtfoto's 2009, 2010, 2017 ([globespotterGlobespotter](#)).

Locatie 4.5 A2, in de aardebaan noordelijk van de brug over de Linge

- Luchtfoto's 2009, 2010, 2017 ([globespotterGlobespotter](#)).

Overige bronnen voor alle locaties:

- Actueel Hoogtebestand Nederland
- WKOtool.nl
- DINO-loket
- Regionale grondwatergegevens

4.4.2 MCA-beoordeling locaties 4, A2 Wegverbreding Culemborg-Deil

Tabel 4.5 A2 Wegverbreding Culemborg-Deil, Afslag Culemborg

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,75	0,47	0,49
	Hoeveelheid TGG (m ³)	13.757	0,01	
	Klei of Veen onder werk (%)	100	0	
	Bovenafdichting (%)	100	0	
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,75	0,47	2,24
	Maximale dikte TGG (m)	5,25	0,75	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	13.757	0,01	
	Klei of Veen onder werk (%)	100	1	
	Bovenafdichting (%)	100	0	

Tabel 4.6 A2 Wegverbreding Culemborg-Deil, kruising met spoorlijn bij Beesd

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	-0,94	0,98	1,07
	Hoeveelheid TGG (m ³)	88.625	0,09	
	Klei of Veen onder werk (%)	100	0,0	
	Bovenafdichting (%)	100	0,0	
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	-0,94	0,98	3,07
	Maximale dikte TGG (m)	7	1	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	88.625	0,09	
	Klei of Veen onder werk (%)	100	1	
	Bovenafdichting (%)	100	0	

Tabel 4.7 A2 Wegverbreding Culemborg-Deil, zuidelijk van de brug over de Linqe

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,5	0,55	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	66.000	0,07	
	Klei of Veen onder werk (%)	100	0	
	Bovenafdichting (%)	25	0,75	1,36
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,5	0,55	
	Maximale dikte TGG (m)	2	0,29	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	66.000	0,07	
	Klei of Veen onder werk (%)	100	1	
	Bovenafdichting (%)	25	0,75	2,65

Tabel 4.8 A2 Wegverbreding Culemborg-Deil, verbindingsboog naar A15

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,6	0,52	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	10.000	0,01	
	Klei of Veen onder werk (%)	100	0	
	Bovenafdichting (%)	50	0,5	1,03
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,6	0,52	
	Maximale dikte TGG (m)	2	0,29	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	10.000	0,01	
	Klei of Veen onder werk (%)	100	1	
	Bovenafdichting (%)	50	0,5	2,12

Tabel 4.9 A2 Wegverbreding Culemborg-Deil, noordelijk van de brug over de Linge

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,6	0,52	1,83
	Hoeveelheid TGG (m ³)	31.000	0,03	
	Klei of Veen onder werk (%)	70	0,3	
	Bovenafdichting (%)	50	0,5	
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,6	0,52	2,46
	Maximale dikte TGG (m)	5	0,71	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	31.000	0,03	
	Klei of Veen onder werk (%)	70	0,7	
	Bovenafdichting (%)	50	0,5	

4.5 Locatie 9: A4 omlegging Halsteren

4.5.1 Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes

Project

Het project betreft de aanleg van de A4 tussen Halsteren (km 229.1, aansluiting op de Randweg Oost / N286 in Halsteren) en het knooppunt Zoomland (km 234.4, aansluiting op de A58 in Bergen op Zoom). Het tracé is circa 5,3 km lang. De aanleg heeft plaatsgevonden van 2006 tot en met 2007. Het tracé sluit aan op project 'A4 omlegging Steenberg'.

Toepassing TGG

Binnen de grenzen van het project is van twee locaties bekend dat er TGG is toegepast. In bijlage 3 is dit op een kaart weergegeven. Deze locaties worden onderstaand afzonderlijk besproken. Er is geen informatie over mogelijke toepassing van TGG op andere delen van het tracé.

Locatie 9.1) Aansluiting A4 bij Bergen op Zoom

Het betreft de aansluiting van de A4 op de Randweg Noord (A4 circa km 232.9 - km 233,4) in Bergen op Zoom (zie figuur). Uit het basisrapport voor de locatie blijkt dat er thermisch gereinigd zand is toegepast, in combinatie met AVI-bodemas.

Voor de aanleg is 50 cm van de oorspronkelijke bodem ontgraven. Vervolgens is 1 à 1,15 m ophoogzand (TGG) toegepast. Daarop is AVI-bodemas met een laagdikte van 6,5 meter toegepast en een duurzame afdichting van folie, bentonietmatten en wapeningsgrid. Ter plaatse

van de rijbanen is asfalt aangebracht. Op de taluds is teelaarde toegepast. Op basis van de tekeningen in de rapportage wordt geschat dat er over een oppervlak van circa 32.000 m² TGG is opgebracht. Het volume is niet vermeld in de rapportage. Op basis van de vermelde laagdikte (1 à 1,15 m) wordt dit geschat op circa 35.000 m³.

De aanleghoogte van bodemas in de zuidelijke terp ligt tussen 5,0 en 5,1 m +NAP, in de noordelijke terp tussen 4,7 en 5,4 m +NAP (toename in noordelijke richting). Dit impliceert dat de onderzijde van de laag TGG zich tussen 3,2 en 4,4 m + NAP bevindt. De basisrapportage geeft een indicatieve GHG van +3,75 en +4,0 m +NAP. Volgens de regionale gegevens bevindt de GHG zich op 0,2 m -mv. Met de ontgraving van 0,5 meter van het oorspronkelijke maaiveld betekent dit dat de TGG zich gedeeltelijk onder de gemiddeld hoogste grondwaterstand bevindt en er geen drooglegging is.

Er is sprake van een duurzame bovenafdichting en uit de inspectie van 2010 blijkt het te voldoen aan de ontwerpisen. Aan de onderzijde is plaatselijk sprake van veen of klei in de oorspronkelijke bodem, maar niet in alle boringen die in DINO-loket zijn opgenomen. Daarom is er geen volledige afdichting aan de onderzijde. De omgeving is niet gevoelig.

Figuur 4.8 Luchtfoto 2017 (bron: Globespotter), locatie 9.1: A4, aansluiting op de Randweg Oost / N286 in Bergen op Zoom. In rood de toepassing van TGG

Locatie 9.2) Aansluiting A4 bij Halsteren

Het betreft de aansluiting van de A4 op de Randweg Oost / N286 in Halsteren (A4 km circa 229,05 - 229,2).

De toepassing van thermisch gereinigde grond is niet expliciet vermeld in het ontwerp. Het werk is echter op dezelfde wijze, onder hetzelfde contract en door dezelfde aannemer aangelegd als de locatie 9.1, waarin het gebruik van thermisch gereinigd zand wel expliciet is opgenomen.

Voor de aanleg is 50 cm van de oorspronkelijke bodem ontgraven. Vervolgens is 1 à 1,2 m ophoogzand (waarschijnlijk TGG) toegepast. Daarop is AVI-bodemas met een laagdikte van 6,0 meter toegepast en een duurzame afdichting van folie, bentonietmatten en wapeningsgrid. Ter plaatse van de rijbanen is asfalt aangebracht. Op de taluds is teelaarde toegepast.

Op basis van de tekeningen in de rapportage wordt geschat dat er over een oppervlak van circa 35.000 m² TGG is opgebracht. Het volume is niet vermeld in de rapportage. Op basis van de vermelde laagdikte wordt dit geschat op circa 38.500 m³.

De aanleghoogte van bodemas varieert van 1,0 tot 2,4 m +NAP. Dit betekent de onderzijde van de laag TGG zich tussen 0,2 m -NAP en 1,4 m +NAP bevindt. De basisrapportage geeft aan dat de GHG niet bekend is. Mogelijk bevindt de TGG zich onder de GHG. Volgens de regionale gegevens bevindt de GHG zich op 1 à 1,5 m -mv. Met de ontgraving van 0,5 m is de onderzijde van de TGG dus 0,5 à 1 boven de GHG.

Er is sprake van een duurzame bovenafdichting en uit de inspectie van 2010 blijkt het te voldoen aan de ontwerpisen. Aan de onderzijde is plaatselijk sprake van veen of klei in de oorspronkelijke bodem, maar niet in alle boringen die in DINO-loket zijn opgenomen. Daarom is er geen volledige afdichting aan de onderzijde.

Op enige afstand van de locatie (400 meter oostelijker) is een NNN-gebied en drinkwaterbeschermingsgebied aanwezig. Er bevinden zich weilanden in de omgeving, waar mogelijk veedrenking kan plaatsvinden. Hiermee wordt de omgeving als matig gevoelig ingeschat.

Figuur 4.9 Luchtfoto 2017 (bron: Globespotter), locatie 9.2: A4, aansluiting op de Randweg Oost / N286 in Halsteren. In rood de mogelijke toepassing van TGG

Leemten in de kennis

Er is voldoende informatie beschikbaar voor een effectenbeoordeling. De enige leemte of onzekerheid is de werkelijke toepassing van TGG bij locatie 9.2.

Overzicht gebruikte informatiebronnen

- 'Basisrapportage Rijksweg A4 Bergen op Zoom, Randweg Noord', De Ruiter Boringen en Bemalingen bv, kenmerk AZE/BB101250.3740547, 25 juni 2010.
- 'Basisrapportage Rijksweg A4 Halsteren, Eendrachtsweg', De Ruiter Boringen en Bemalingen bv, kenmerk AZE/BB100987.3740547, 18 mei 2010.
- 'Monitoring IBC-werken Rijkswaterstaat Rijksweg A4 Bergen op Zoom Randweg Noord', Tauw, kenmerk R003-4656706JJS-srb-V02-NL, 21 januari 2010.
- 'bijlage 2 Ontwerprapport Uitvoeringsontwerp AVI-terpen thv kw 17 aansluiting Randweg Noord versie 2 RWS-#174532-v1.pdf' blz 88, tekening Heijmans.
- Actueel Hoogtebestand Nederland.
- WKOtool.nl.
- DINO-loket.
- Regionale grondwatergegevens.

4.5.2 MCA-beoordeling locaties 9, A4 Omlegging Halsteren
Tabel 4.10 A4 Omlegging Halsteren, Aansluiting bij Bergen op Zoom (9.1)

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	-0,3	0,79	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	35.000	0,04	
	Klei of Veen onder werk (%)	50	0,5	
	Bovenafdichting (%)	100	0,0	
				1,32
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	-0,3	0,79	
	Maximale dikte TGG (m)	1,15	0,16	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	35.000	0,04	
	Klei of Veen onder werk (%)	50	0,5	
	Bovenafdichting (%)	100	0	
				1,49

Tabel 4.11 A4 Omlegging Halsteren, Aansluiting bij Halsteren (9.2)

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,5	0,55	1,09
	Hoeveelheid TGG (m ³)	38.500	0,04	
	Klei of Veen onder werk (%)	50	0,5	
	Bovenafdichting (%)	100	0	
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,5	0,55	1,26
	Maximale dikte TGG (m)	1,2	0,17	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	38.500	0,04	
	Klei of Veen onder werk (%)	50	0,5	
	Bovenafdichting (%)	100	0	

4.6 Locatie 10: A4 Omlegging Steenberg (aansluiting Dinteloord-Noordlangweg)

4.6.1 Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes

Project

Het project betreft de A4 tussen Dinteloord en Halsteren. Het tracé start bij km 214.9, de aansluiting op de Noordlangweg (N268) in Dinteloord en eindigt bij km 229.1, de aansluiting op de Randweg Oost (N286) in Halsteren. Het tracé is circa 14 km lang. De aanleg heeft plaatsgevonden van 2010 tot en met 2015. Het tracé sluit aan op project 'A4 omlegging Halsteren'.

Toepassing TGG

In brochures van Martens en Van Oord is aangegeven dat er voor de aanleg van dit deel van de A4 circa 1.000.000 m³ gereinigd zand is geleverd. Het betreft onder meer thermisch gereinigd zand van Afvalterminal Moerdijk. Het is toegepast als secundaire bouwstof in ophoging en zandbed.

Uit meldingen aan het Meldpunt bodemkwaliteit blijkt dat in elk geval twee meldingen betrekking hebben op TGG gemengd met TGAG (meldingen 68825 en 71065). De meldingen omvatten gezamenlijk 136.000 m³ materiaal. Dertien andere meldingen hebben betrekking op grond afkomstig van Afvalterminal Moerdijk. Hiervan is van drie bekend dat het geen TGG betreft (meldingen 56823, en 65136).

Van de overige meldingen ontbreekt deze informatie (meldingen 43468, 55837, 58513, 68825, 71053, 71065, 73300, 74619, 80419 en 82931). Bij melding 58513 is vermeld dat de grond wordt toegepast in de uiterwaarden van de Steenbergse Vliet, bij km 217.8, van deze partij is bekend dat het geen TGG betreft.

Op basis van mondelinge informatie van een medewerker van Rijkswaterstaat zou TGG alleen in de terpen voor overkruisingen zijn toegepast. Dit wordt tegengesproken door de x/y-coördinaten die zijn toegevoegd aan de twee meldingen waarvan met zekerheid bekend is dat het TGG betreft (meldingen 68825 en 71065). Deze hebben geen betrekking op overkruisingen.

Op luchtfoto's ten tijde van de aanbouw is over vrijwel het gehele traject zichtbaar dat een laag donkergrijze tot zwarte grond is opgebracht ter plaatse van de rijbanen. Vanuit Rijkswaterstaat zijn foto's van de aanleg ontvangen. Op de foto's is opgebrachte zwarte grond zichtbaar. De medewerker van Rijkswaterstaat heeft aangegeven dat het de toepassing van TGG betreft.

Gezien de door Martens en Van Oord vermelde hoeveelheid, de aanwezigheid van zwarte grond ter plaatse van de rijbaan op oude luchtfoto's en het ontbreken van informatie over de aard van een groot deel van het ATM-zand, is uitgegaan van een worstcase scenario waarbij de TGG over het gehele tracé is toegepast. In bijlage 3 is dit op een kaart weergegeven.

Er zijn geen gegevens over de NAP-hoogte van de onderzijde van de toepassing van TGG. Op enkele foto's is zichtbaar dat het materiaal direct op het oorspronkelijke maaiveld is opgebracht. Hier is bij de effectenbeoordeling vanuit gegaan.

Tevens is aangenomen er geen isolatiemaatregelen zijn getroffen, anders dan het aanbrengen van asfaltering.

Figuur 4.10 Foto locatie 10: Aanleg A4 12 februari 2013, bron: Rijkswaterstaat

Geohydrologie

De GHG is op basis van de regionale gegevens over het gehele tracé variërend van 0,5 tot 1 m -mv. Als uitgangspunt wordt genomen dat de onderzijde van de TGG het grondwater kan raken, waardoor er geen volledige drooglegging is. Over de lengte van het tracé is grotendeels een scheidende kleilaag van 1,5 m-NAP in het zuiden tot 4,5 m-NAP in het noorden. Bij Halsteren (zuiden) is deze afwezig. Er is dus grotendeels sprake van afdichting aan de zuidzijde, dit is echter niet over het gehele tracé het geval. De bovenafdichting is met uitzondering van het asfalt op de rijbanen, mogelijk onvoldoende.

Omgeving

In de omgeving is volgens de geraadpleegde informatiebronnen geen gevoelige natuur dichtbij aanwezig. Verder weg van de locatie zijn wel natuurgebieden aanwezig. Er bevinden zich weilanden in de omgeving, waar mogelijk veedrenking kan plaatsvinden langs het tracé. De omgeving wordt daarom als matig gevoelig ingeschat.

Leemten in de kennis

- Er zijn geen tekeningen met dwarsprofielen van de wegconstructie beschikbaar. Hierdoor ontbreken gegevens over de aanleghoogte van de TGG en de aanwezigheid van isolatiemaatregelen. Ten behoeve van de effectenbeoordeling is aangenomen dat de TGG direct op maaiveld is opgebracht en er behoudens asfaltering geen isolatiemaatregelen zijn genomen.
- Er is niet exact bekend in welk wegvak welk materiaal is toegepast. Hiervoor zijn aannames gedaan op basis van de beschikbare informatie.

Overzicht gebruikte informatiebronnen

- Meldingen Besluit bodemkwaliteit
- Luchtfoto's 2010 - 2015 ([globespotter](#)/[Globespotter](#))
- Foto's van de werkzaamheden, aangeleverd door Rijkswaterstaat
- Actueel Hoogtebestand Nederland
- Mondelinge informatie medewerkers Rijkswaterstaat
- WKOtool.nl
- DINO-loket
- Regionale grondwatergegevens

4.6.2 MCA-beoordeling locatie 10, A4 Omlegging Steenberg

Tabel 4.12 A4 Omlegging Steenberg (aansluiting Dinteloord-Noordlangweg)

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0	0,7	2,3
	Hoeveelheid TGG (m ³)	1.000.000	1	
	Klei of Veen onder werk (%)	90	0,1	
	Bovenafdichting (%)	50	0,5	
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0	0,7	3,96
	Maximale dikte TGG (m)	6	0,86	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	1.000.000	1	
	Klei of Veen onder werk (%)	90	0,9	
	Bovenafdichting (%)	50	0,5	

4.7 Locatie 11: A5 Westrandweg Amsterdam
4.7.1 Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes
Project

Tussen 2009 en 2013 is de A5 doorgetrokken van het knooppunt Raasdorp bij Schiphol (A5 km 7.5) naar de tweede Coentunnel. Vanaf km 15.0 loopt de weg verhoogd op viaducten. Zie figuur 4.11 voor een foto van het werk.

Toepassing TGG

Via meldingen aan het meldpunt bodemkwaliteit en informatie van een medewerker van Rijkswaterstaat is een overzicht verkregen van de vakken van het tracé waarin TGG is toegepast.

Dit is in bijlage 3 op een kaart weergegeven. In onderstaande tabel zijn de BBK-meldingen en hoeveelheden weergegeven.

Tabel 4.13 BBK-meldingen A5 Westrandweg

melding	vak	Traject A5 (circa)	Volume (m ³)	ton	type
16467	B	km 8.5 tot 10.0	-	60.000	ATM (TGG?)
26646	C	km 10.2 tot 11.2	13.000	-	ATM (TGG?)
27636	D	km 12.05 tot 10.20	-	38.000	TGG
21067	D	km 12.05 tot 10.20	100.000	-	ATM (TGG?)
18526	E	km 12.15 tot 12.45	15.000	-	ATM (TGG?)
22653	E	km 12.15 tot 12.45	-	49.482	TGG
24620	E	km 12.15 tot 12.45	-	40.000	TGG
24839	G2	Af-/oprit Dortmunden	-	40.000	TGG
24843	G3	Af-/oprit Westpoortweg	-	40.000	TGG

Volgens de meldingen heeft de toepassing een laagdikte van 7 meter en is er een leeflaag van 0,5 meter dikte op aangebracht. In totaal is er in de vakken D, E en G volgens de meldingen circa 207.482 ton TGG toegepast (circa 129.676 m³). In de overige meldingen is aangegeven dat er sprake is van ATM-zand. Mogelijk is dit ook TGG, uit de meldingen is dit echter niet met zekerheid af te leiden. Indien dit het geval is, is er in totaal circa 472.282 ton TGG toegepast (circa 295.176 m³). In de effectenbeoordeling wordt van het laatste uitgegaan.

Geohydrologie

Naast TGG is er binnen vak G ook AVI-bodemas toegepast. In het kader van deze IBC-toepassing vindt er monitoring van vak G plaats. Hieruit blijkt dat in vak G de concentraties aan arseen, molybdeen en chloride de streefwaarden in het grondwater overschrijden. Tevens is aangetoond dat in enkele terpen de drooglegging van de AVI-bodemas niet voldoende is. Er moet daarom rekening mee worden gehouden dat dit mogelijk ook geldt voor de TGG-toepassingen. Uit de monitoring blijkt dat de GHG in vak G varieert van 0,1-NAP tot 0,28-NAP.

Figuur 4.11 Werkzaamheden aanleg Westrandweg km 13.5, 10 januari 2011 (bron: beeldbank Rijkswaterstaat)

Op basis van de toepassing van TGG direct op het oorspronkelijke maaiveld is het mogelijk dat TGG raakt met het grondwater. Er wordt aangenomen dat er geen absolute drooglegging is. De oorspronkelijke bodem bestaat grotendeels uit veen waardoor er voldoende afdichting is aan de onderzijde. Aan de bovenzijde is er deels afdichting door asfalt, maar aangenomen wordt dat de afdichting bij het talud onvoldoende is om infiltratie tegen te houden.

Omgeving

De locatie is matig gevoelig op basis van natuurwaarden, er liggen geen natuurgebieden aansluitend aan de locatie. Wel is er sprake van een woonwijk nabij.

Commented [21]: Dit komt niet consistent met het voorgaande zinsdeel over.

Leemten in de kennis

Er zijn geen dwarsprofielen beschikbaar van de delen van de weg waar TGG is toegepast. Hierdoor is niet duidelijk vanaf welke NAP-hoogte de TGG aanwezig is.

Overzicht gebruikte informatiebronnen

- Tekening met toepassing TGG op basis van kennis van bij aanleg betrokken werknemer Rijkswaterstaat
- Foto's van de aanleg van het werk, aangeleverd door Rijkswaterstaat
- Meldingen Bbesluit bodemkwaliteit (22653, 27636, 24839, 24843).
- Luchtfoto's 2011, 2012, 2017 ([globespotterGlobespotter](#)).
- Grondwater monitoring 2017 Rijksweg A5 Westrandweg, Multiconsult, kenmerk AZD/BM170764.004235, 7 juni 2017
- Actueel Hoogtebestand Nederland
- WKOtool.nl, DINO-loket
- Regionale grondwatergegevens

4.7.2 MCA-beoordeling locatie 11, Westrandweg Amsterdam

Tabel 4.14 A5 Westrandweg Amsterdam

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	-0,5	0,85	1,74
	Hoeveelheid TGG (m ³)	295.176	0,30	
	Klei of Veen onder werk (%)	90	0,1	
	Bovenafdichting (%)	50	0,5	
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	-0,5	0,85	3,54
	Maximale dikte TGG (m)	7	1	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	295.176	0,30	
	Klei of Veen onder werk (%)	90	0,9	
	Bovenafdichting (%)	50	0,5	

4.8 Locatie 12: A50 Knooppunt Paalgraven

4.8.1 Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes

Project

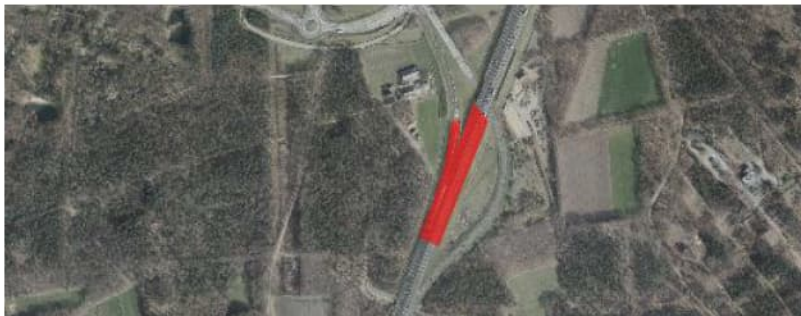
Het Knooppunt Paalgraven is een verkeersknooppunt voor de aansluiting van de autosnelwegen A50 en A59, ten zuiden van Oss. Tevens is er een aansluiting in verwerkt op de provinciale wegen N324 en N329. Op 8 juni 2006 opende de A50 tussen Nistelrode en knooppunt Paalgraven en is het knooppunt opengesteld. De werkzaamheden hebben plaatsgevonden van 2004 tot 2006.

Toepassing TGG

Uit het overdrachtsdocument, basisrapport en monitoringsrapporten blijkt dat in de periode 2004-2006 bij knooppunt Paalgraven TGG is toegepast. Separaat hiervan is in een ander traject bij het knooppunt AVI-bodemas toegepast. De toepassing van TGG bestaat uit circa 21.750 m³ TGG gemengd met TGAG afkomstig van Afvalterminal Moerdijk. De ligging is in de beschikbare documenten niet aangegeven op een kaart (alleen van de toepassing van AVI-bodemas is een situatietekening aanwezig). In de rapporttekst is aangegeven dat de TGG als constructief ophogingsmateriaal is toegepast tussen km 129,7 en km 130,0 van de A50. In bijlage 3 is dit op een kaart weergegeven.

Pas na de aanleg is de TGG als een categorie 2 bouwstof geclassificeerd (op basis van de emissies van bromide en sulfaat), waardoor na de aanleg nog isolerende voorzieningen aangebracht moesten worden. Dit is als volgt gerealiseerd:

- Middenberm is verhard met STAB (steenafvalbeton), regenwater wordt afgevoerd
- Rijbaan (asfaltverharding) is onderdeel van de afdichting
- Schouder/berm: 7 - 10 cm **T**risoplast, afgespoten met bitumen, tegen invloed dooizout
- Berm/talud: HDPE-folie voor zover noodzakelijk (niet over gehele lengte van het talud)

Figuur 4.12 Luchtfoto 2017 (bron: Globespotter), Knooppunt Paalgraven. In rood de toepassing van TGG

Gezien de ligging van de onderzijde van de bouwstof op circa 15,0 m +NAP en de GHG van 14,1 m +NAP, is volgens het monitoringsrapport voldaan aan de droogleggingseis.

Volgens de regionale bodemopbouw in DINO-loket en het monitoringsrapport is er sprake van een dunne humushoudende bovengrond (geen veen) en daaronder grof zand. De bovenafdichting is mogelijk niet voldoende omdat niet overal folie is aangebracht.

Leemten in de kennis

Er is geen tekening van de wegoopbouw ter plaatse van de toepassing beschikbaar, maar er wordt tekstueel voldoende informatie gegeven om een beeld van de situatie te schetsen.

Omgeving

In de omgeving zijn weilanden aanwezig, waar mogelijk veedrenking kan plaatsvinden. Verder is er geen gevoelige natuur aanwezig, waardoor de omgeving als matig gevoelig wordt ingeschat.

Overzicht gebruikte informatiebronnen

- Monitoringsrapport, Tauw 2008, R012-4471971JJS-pws-V03-NL: hoeveelheden, NAP-hoogte onderzijde en isolatiemaatregelen.
- 'Basisrapportage Rijksweg A50 Paalgraven', De Ruiter Boringen en Bemalingen bv, kenmerk AZE/BB101400.3740547, 14 juli 2010. (in het kader van de monitoring van de toepassing van AVI-bodemas. de peilbuizen staan niet langs de toepassing van TGG).
- Overdrachtsdocument A50 gedeelte Paalgraven, Ministerie van Verkeer en Waterstaat Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat Noord-Brabant, 28 augustus 2007. In bijlage 10 (niet ontvangen) is mogelijk een tekening van de TGG-toepassing aanwezig.
- Actueel Hoogtebestand Nederland.
- WKOtool.nl, DINO-loket, Regionale grondwatergegevens.

4.8.2 MCA-beoordeling locatie 12, A50 Knooppunt Paalgraven

Tabel 4.15 A50 Knooppunt Paalgraven

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,9	0,43	1,95
	Hoeveelheid TGG (m ³)	21.750	0,02	
	Klei of Veen onder werk (%)	0	1	
	Bovenafdichting (%)	50	0,5	
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,9	0,43	1,24
	Maximale dikte TGG (m)	2	0,29	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	21.750	0,02	
	Klei of Veen onder werk (%)	0	0	
	Bovenafdichting (%)	50	0,5	

4.9 Locatie 13: A50 gedeelte Nistelrode

4.9.1 Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes

Project

De A50 tussen Nistelrode en knooppunt Paalgraven en de aansluiting van afrit 15 daarop zijn aangelegd in de periode 2004-2005.

Toepassing TGG

Medewerkers van Rijkswaterstaat hebben bevestigd dat er TGG is toegepast in afrit 15 van A50, aansluiting Nistelrode. De TGG is aan minimaal één en mogelijk beide zijden van de A50 gebruikt. Behalve een zijdelingse vermelding in correspondentie rond de aanleg van de aansluiting zijn in digitale dossierstukken geen gegevens over TGG gevonden. Het volledige dossier kon echter niet worden ingezien.

Op basis van het Actueel Hoogtebestand Nederland is in onderstaande figuur een inschatting gemaakt van het gebied waarbinnen TGG als ophoogzand zou kunnen zijn gebruikt. Het betreffen oppervlaktes van respectievelijk maximaal 11.000 en 14.000 m² (totaal 25.000 m²). De maximale hoogte is circa 20 m+NAP, maaiveld van de omgeving ligt op 12,8 à 15,0 m+NAP. De maximale dikte van het pakket TGG is waarschijnlijk 4,5 meter (op basis van hoogte van het werk, maaiveldhoogte en algemene gegevens over opbouw van wegen). Op basis van de omvang van de terpen is niet meer dan respectievelijk 35.000 en 20.000 m³ TGG toegepast. Dit is op basis van een absoluut worst case inschatting. Maar mogelijk zal het een veel kleiner volume betreffen. Van afdichting anders dan de aanwezige asfaltverharding is verder niets bekend.

Figuur 4.13 A50, afrit 15, Aansluiting Nistelrode. Ligging mogelijke toepassing TGG.

Leemten in de kennis

- Er is zeker dat er TGG in toegepast, echter niet of het in slechts één of in beide terpen is gebruikt.
- Hoeveelheden en hoogte van de basis van de toepassing zijn niet bekend.

Omgeving

Ter plaatste van de aansluiting Nistelrode zijn graslanden aanwezig welke deels getypeerd zijn als kruiden- en faunarijck grasland. Aan de oostzijde zijn bossen nabijgelegen. Er zijn geen sloten nabij welke voor veedrenking gebruikt kunnen worden. Ten zuidwesten van de aansluiting ligt een bedrijfsterrein.

Informatiebronnen

- Communicatie met medewerkers van Rijkswaterstaat
- Mailwisseling waarin de toepassing van TGG zijdelings wordt benoemd

4.9.2 MCA-beoordeling locatie 13. Nistelrode
Tabel 4.16 A50 Nistelrode

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	1,78	0,16	1,47
	Hoeveelheid TGG (m ³)	55.000	0,06	
	Klei of Veen onder werk (%)	50	0,5	
	Bovenafdichting (%)	25	0,75	
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	1,78	0,16	2,11
	Maximale dikte TGG (m)	4,5	0,64	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	55.000	0,06	
	Klei of Veen onder werk (%)	50	0,5	
	Bovenafdichting (%)	25	0,75	

4.10 Locatie 14.1, 14.2 en 14.3: A58 omlegging Etten-Leur

4.10.1 Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes

Project

Het project bestaat uit het traject van de A58 dat in circa 1995-2000 is aangelegd. Dit deel van de A58 is toen geheel nieuw aangelegd, als vervanging van het deel dat dwars door Etten-leur liep. Op basis van gegevens van RWS is er in het project circa 300.000 ton of m³ TGG toegepast in een kunstwerk. Verdere informatie ontbreekt. Er zijn binnen het 7 km lange traject op twee plaatsen aansluitingen en tevens nog twee viaducten.

Toepassing TGG

In de beeldbank van RWS zijn twee foto's van de werkzaamheden in 1998 aanwezig. Bij de foto's is aangegeven dat er thermisch gereinigde grond van Top Moerdijk wordt gebruikt als zand voor ophoging. De exacte ligging is niet uit de foto's te herleiden, wel is er zichtbaar dat het een aansluiting betreft en het TGG is toegepast als ophoogzand.

Locatie 14.1) A58 Etten-Leur aansluiting Vosdonk

De meest waarschijnlijke toepassingslocatie voor TGG is de aansluiting Vosdonk (gezien de benodigde ophoging en het feit dat bekend is dat de toepassing een aansluiting betreft). In de beeldbank van Rijkswaterstaat is een tevens foto aanwezig waarin bij aansluiting Vosdonk (afrit 19) toepassing van zwarte grond zichtbaar is (zie onderstaande foto's). Er is geen omschrijving over de werkzaamheden bij deze foto. Het is echter waarschijnlijk dat deze toepassing TGG betreft.

Figuur 4.14 A58 omlegging Etten-Leur, vermelding toepassing TGG (bron: beeldbank RWS, ID173220, 6 februari 1998, Rens Jacobs).

Figuur 4.15 A58 omlegging Etten-Leur, knooppunt Vosdonk. (bron: beeldbank RWS, ID171915, 26 januari 1998, Bart van Eyck).

Het is niet geheel uit te sluiten dat dit er op meer locaties TGG is toegepast, uit de beschikbare informatie is dit echter niet te herleiden.

De TGG, zoals zichtbaar op de foto, ligt verhoogd ten opzichte van de omgeving. De rijbaan zelf ligt tussen 4,5 en 7 m +NAP. De GHG ligt rond 4 m +NAP, waardoor er zeker 0,5 m drooglegging is. De toepassing gaat van 7 tot 13 m +NAP met een globale oppervlakte van 70.000 m². De dikte is zeker 2 meter en mogelijk nog dikker. Uitgaande van 2 meter komt dat op een inschatting van het volume op 140.000 m³. De inschatting is gemaakt voor het gedeelte wat zichtbaar is op de foto, het is niet uit te sluiten dat er aan de andere zijde van de aansluiting eveneens TGG is toegepast.

Locatie 14.2) A58 Etten-Leur contour km 76.958 – 76.608 en Locatie 14.3) A58 Etten-Leur contour km 77.008 – 78.408

Van Rijkswaterstaat Zuid-Nederland is een GIS-bestand ontvangen waarin twee toepassingen van categorie 2 grond zijn aangegeven. De ligging is weergegeven in onderstaande figuur. Elke weergegeven contour heeft een oppervlakte van circa 5.000 m². Het GIS-bestand bevat verder geen informatie of dit TGG betreft.

Figuur 4.16 Locatie 14.2 A58 omlegging Etten-Leur, vermelding toepassing cat 2 grond km 76.958 - 76.608 (bron: GIS-bestand RWS ZN).

Figuur 4.17 Locatie 14.3 A58 omlegging Etten-Leur, vermelding toepassing cat 2 grond km 77.008 - 78.408 (bron: GIS-bestand RWS ZN).

Uit het archiefbezoek bij RWS is gekomen dat de hierboven getoonde contouren Cat 2 grond inderdaad uit TGG bestaan. Het blijkt dat uiteindelijk de TGG niet is afgedekt met folie of iets dergelijks. Uit mondelinge informatie blijkt dat er destijds niet tot afdekking is besloten omdat er sprake was van een onderafdichting en men middels bemonstering had vastgesteld dat er geen verontreiniging van het onderliggende grondwater was opgetreden. Er is destijds een plan van aanpak voor afdichting opgesteld, maar is echter niet uitgevoerd.

Er zijn dwarsdoorsneden bekend van deze twee toepassingen, welke opgesteld zijn ter verduidelijking van de toe te passen afdichting (dit niet is aangebracht), de verticale schaal

ontbreekt echter in die tekeningen waardoor het volume van TGG ingeschat moet worden. Er is niet bekend wat de dikte van de laag is, noch wat de onderzijde van de toepassing is. Het is bekend dat er circa 30 cm drainagezand onder de TGG ligt en de dikte van de aanwezige asfaltlaag met fundering kan ingeschat worden. Ter plaatse van deze twee contouren is de snelweg echter verdiept aangelegd. Het is hierdoor zeer lastig om een inschatting te maken van de dikte van de toepassing op deze locatie. Vanwege de onduidelijkheid over de toepassing van TGG, is alleen de toepassing van TGG bij Vosdonk in de effectbeoordeling meegenomen.

Omgeving

Uit de geraadpleegde informatiebronnen volgt dat er geen gevoelige natuurtypes in de nabijheid van aansluiting Vosdonk en de twee genoemde contouren aanwezig zijn. Er zijn geen woningen nabij de locaties. Op korte afstand bevindt zich echter een grondwaterbeschermingsgebied.

Informatiebronnen

- Communicatie met medewerkers van Rijkswaterstaat
- <https://beeldbank.rws.nl>, Rijkswaterstaat / Rens Jacobs, ID171915, ID173220 en ID173218
- GIS-bestand RWS ZN-Nederland

Leemten in de kennis

- De toepassingslocatie van TGG binnen het project is niet volledig bekend. Het is mogelijk dat er ook aan de andere kant van de aansluiting TGG is toegepast.
- Er zijn geen gegevens over de opbouw van de weg en de NAP-hoogte van de toepassing
- De toegepaste hoeveelheden zijn niet bekend

4.10.2 MCA-beoordeling locatie 14. Etten-Leur

Tabel 4.17 A2 Etten-Leur (afslag Vosdonk)

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,5	0,55	2,29
	Hoeveelheid TGG (m ³)	140.000	0,14	
	Klei of Veem onder werk (%)	10	0,9	
	Bovenafdichting (%)	30	0,7	
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,5	0,55	1,77
	Maximale dikte TGG (m)	2	0,29	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	140.000	0,14	
	Klei of Veem onder werk (%)	10	0,10	
	Bovenafdichting (%)	30	0,7	

4.11 Locatie 20: Groote Zaag bij Krimpen a/d Lek

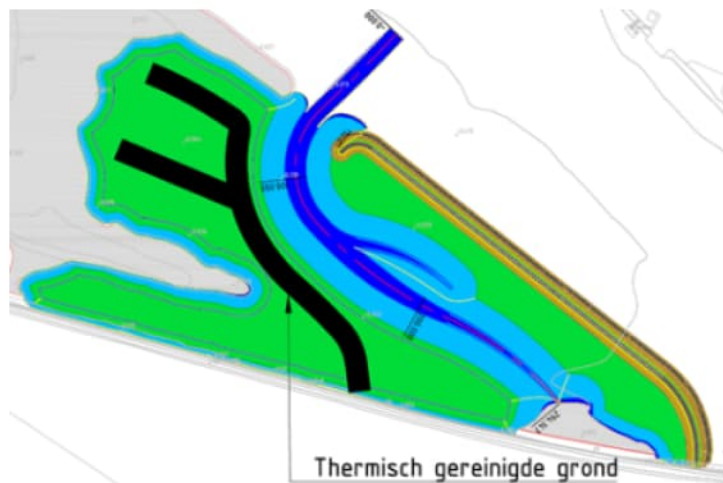
4.11.1 Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes

Project

Nabij Krimpen aan de Lek ligt in de Nieuwe Maas het eiland De Groote Zaag. De oostelijke punt hiervan is bekend als het Oostelijk Balkengat. Op deze locatie heeft natuurcompensatie plaatsgevonden door verondieping van de waterbodembodem om moeras en wilgenvloedbos ter grootte van 3,6 ha te realiseren. De werkzaamheden hebben in 2016 plaatsgevonden.

Toepassing TGG

De toepassing van TGG is bevestigd in melding 375904 die in 2016 is gedaan aan het Meldpunt bodemkwaliteit. Het betreft een hoeveelheid van 15.000 m³. De TGG is toegepast in zandbanen, die ten behoeve van het graven van de geulen zijn aangelegd, zie figuur 4.18. De zandbanen zijn vervolgens blijven liggen als een grootschalige bodemtoepassing. De zandbanen zijn circa 2,8 meter hoog, 12 meter breed aan de bovenzijde, met een 1:4 talud aan weerszijden. De bovenzijde van de zandbaan ligt op 2,5 m +NAP, de onderzijde dus op 0,3 m -NAP. Na afronding van de werkzaamheden (waarna de zandbanen niet meer nodig waren) is tot 3 m +NAP een leeflaag van klasse B baggerspecie aangebracht. Daarmee is ook het talud bedekt. Voor zover bekend is er geen folie of doek aangebracht op de TGG. De TGG is toegepast in/op de waterbodembodem in aerobisch milieu. De locatie wordt omringd door oppervlaktewater (rivieren Lek en Noord-Merwede welke overgaan in de Nieuwe Maas).

Figuur 4.18 Toepassing TGG op locatie Grote Zaag (bron: tekening door Martens en Van Oord, 28 mei 2016, behorende bij [BKKBK](#)-melding)

Geohydrologie

Door de toepassing in de waterbodern welke regelmatig overstroomt bij hoge waterstanden is er geen drooglegging van TGG. Er is aanraking van grond- en oppervlaktewater met TGG. De oorspronkelijke waterbodern bestaat uit klei en slijb, waardoor er wel afdichting is aan de onderzijde. Voor zover bekend is aan de bovenzijde geen volledige afdichting door de afwezigheid van folie.

Omgeving

De locatie ligt in een gevoelig gebied van de Nieuwe Maas, welke overstromings- en broedgebied is.

Leemten in de kennis

Er is voldoende informatie beschikbaar voor de effectenbeoordeling.

Overzicht gebruikte informatiebronnen

- Melding [Besluit bodemkwaliteit \(375904\)](#).
- Luchtfoto's 2016, 2018 ([globespetterGlobspotter](#)).
- Actueel Hoogtebestand Nederland
- WKOtool.nl
- DINO-loket
- Regionale grondwatergegevens

4.11.2 MCA-beoordeling locatie 20, Grote Zaag bij Krimpen a/d Lek

Tabel 4.18 Grote Zaag (KRW2) Krimpen aan de Lek

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	-0,5	0,85	1,86
	Hoeveelheid TGG (m ³)	15.000	0,02	
	Klei of Veen onder werk (%)	100	0	
	Bovenafdichting (%)	0	1	
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	-0,5	0,85	3,26
	Maximale dikte TGG (m)	2,8	0,4	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	15.000	0,02	
	Klei of Veen onder werk (%)	100	1	
	Bovenafdichting (%)	0	1	

4.12 Locatie 22.1 en 22.2: Hoorn 'N23 Westfriisaweg aansluiting A7

4.12.1 Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes

Project

Het tracé van de N23 Westfriisaweg is 42 kilometer lang. Het loopt van Heerhugowaard naar Enkhuizen en sluit op twee punten bij Hoorn aan op de A7. Ter hoogte van km 34.1 Hoorn-Noord is een ongelijkvloerse kruising gerealiseerd om de Westfriisaweg aan te laten sluiten op de A7 (afrit 9). Ter hoogte van A7 km 28.0 is een nieuwe aansluiting op de N247 gerealiseerd (afrit 7 naar Avenhorn). Het project is uitgevoerd in de periode 2014-2018. Daarnaast is de A7 verbreed met spitsstroken.

Toepassing TGG

Van aannemer Heijmans en de provincie Noord-Holland zijn 3D tekeningen ontvangen van toepassingen van TGG in de twee aansluitingen op de A7 (afritten 7 en 9). Deze bleken beperkt bruikbaar voor het onderzoek omdat ze het gehele weglichaam weergeven in plaats van alleen de toepassing. Daarnaast blijkt uit luchtfoto's en BBK-meldingen dat aangrenzend op de toepassing van TGG in de [bruggehoofden/bruggenhoofden](#) bij afrit 9, ook TGG is toegepast is in de Westfriisaweg zelf. Dat gedeelte is echter een provinciale weg en valt daarom buiten het beheergebied van Rijkswaterstaat.

De toenmalig projectleider van Rijkswaterstaat heeft aangegeven het cunet van de A7 bij Hoorn al voldoende ruimte bood voor de aanleg van de spitsstroken en dat bij de verbreding er nauwelijks grondverzet heeft plaatsgevonden. Ten behoeve van de verbreding is dus geen TGG toegepast.

Locatie 22.1) Aansluiting Westfriisaweg op A7 t.h.v. km 34.2 (afrit 9)

Door de aannemer is bevestigd dat er TGG is toegepast in de landhoofden van het viaduct over de A7 ten behoeve van ophoging. Tijdens de werkzaamheden was dit bekend als werkvak 16. Aanvankelijk zou een grotere hoeveelheid TGG in de landhoofden worden toegepast. Het heibedrijf uitte echter zorgen over de weerstand die de heipalen zouden ondervinden, waarna een deel van de TGG is verwijderd.

In BBK-melding 284898 is aangegeven dat de kern van de ophoging uit ATM-zand bestaat en de wangen uit grond AP04 klasse Industrie. De melding heeft betrekking op vak 16 (de [bruggehoofden/bruggenhoofden](#)) en vak 17. Vak 17 is de aangrenzende Westfriisaweg en behoort niet tot het RWS-areaal. De melding bevat dwarsprofielen waarin de opbouw van de weg is aangegeven. In een deel van het werk is gebruik gemaakt van het bestaande weglichaam. In de profielen is de toepassing van TGG aangeduid als GBT (grootschalige bodemtoepassing).

Figuur 4.21 Foto werkzaamheden N302 km 31.1, 13 januari 2016 (bron: globespotter)

Locatie 22.2) Aansluiting N247 op A7 th v. km 28.0 (afrit 7)

Door de aannemer is bevestigd dat er TGG toegepast bij de aanleg van afrit 7 van de A7, ter hoogte van De Hulk op de A7. Tijdens de werkzaamheden was deze locatie bekend als werkvak 15. De totale oppervlakte van de aansluiting is circa 12.500 m².

Ook in BBK-melding 240766 is aangegeven dat de ophoging uit ATM-zand bestaat. De melding bevat dwarsprofielen van het werk. In het dwarsprofiel is echter geen onderscheid gemaakt tussen de verschillende toegepaste grondsoorten. De grond is gedeeltelijk aangebracht tegen het bestaande talud van de A7.

De aannemer heeft aangegeven dat er in de ophoging circa 3.000 m³ TGG is toegepast. Volgens de BBK-melding zou er 80.000 m³ zijn toegepast. Op basis van de 3D-tekening wordt geschat dat het volume van het complete werk minder is dan 35.000 m³. In aanmerking genomen dat er waarschijnlijk, net als in afrit 9, ook schoon ophoogzand is toegepast, is het volume van 3.000 m³ realistischer.

De BBK-melding vermeldt dat de TGG is toegepast vanaf 1 tot circa 5 meter boven maaiveld. Dit lijkt in overeenstemming met de hoogtes die in de dwarsprofielen zijn aangegeven. Volgens de AHN is de maaiveldhoogte in de omgeving 2.8 tot 3.2 m-NAP. De hoogte van de basis van de TGG ligt dan op circa 1.8 m-NAP. Op basis van de gegevens in de melding en de aanpak bij afrit 9, is op de TGG een afdeklaag van 0,5 meter aangebracht.

Figuur 4.22 Luchtfoto werkzaamheden aanleg afrit 7, 2016 (bron: [globespotterGlobespotter](#))

Omgeving

Nabij afrit 9 zijn geen specifieke natuurtypes aanwezig. In de directe nabijheid van zowel afrit 9 en afrit 7 kan veedrenking vanuit de sloten plaatsvinden. Er bevinden zich geen woningen nabij afrit 9. Bij afrit 7 is direct ten oosten van de N247 een gebied aanwezig wat onderdeel is van Natuurnetwerk Nederland. Nabij afrit 7 staan enkele woningen aan de N247.

Informatiebronnen

- [Locatiefoto Heijmans](#)
- [DWG bestanden 3D model](#)
- [Lucht- en straatfoto's 2014-2017 \(bron: Globespotter\)](#)
- [Communicatie met medewerkers van Rijkswaterstaat](#)
- [Melding Besluit bodemkwaliteit \(284898\), inclusief dwarsprofielen en productcertificaat](#)

Leemten in de kennis

- [Er zijn onderbouwde aannames gedaan over de hoogte van de basis van de TGG-toepassing](#)
- [Er is onderbouwd aangenomen dat de door de aannemer aangegeven hoeveelheden kloppen, in tegenstelling tot de in de BBK-melding aangegeven hoeveelheid](#)

4.12.2 MCA-beoordeling locaties 22.1 en 22.2. Hoorn Westfrisiaweg
Tabel 4.19 A2 Hoom-Westfrisiaweg afrit 9

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,58	0,52	1,28
	Hoeveelheid TGG (m ³)	4.000	0	
	Klei of Veen onder werk (%)	100	0	
	Bovenafdichting (%)	25	0,75	
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,58	0,52	2,99
	Maximale dikte TGG (m)	5	0,71	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	4.000	0	
	Klei of Veen onder werk (%)	100	1	
	Bovenafdichting (%)	25	0,75	

Tabel 4.20 A2 Hoom-Westfrisiaweg afrit 7

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,96	0,41	1,16
	Hoeveelheid TGG (m ³)	3.000	0	
	Klei of Veen onder werk (%)	100	0	
	Bovenafdichting (%)	25	0,75	
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,96	0,41	2,88
	Maximale dikte TGG (m)	5	0,71	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	3.000	0	
	Klei of Veen onder werk (%)	100	1	
	Bovenafdichting (%)	25	0,75	

bepaald. Het laagste niveau was 3,63 m+NAP. De indicatief bepaalde gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) was, afhankelijk van de meetlocatie, 2,54 tot 2,92 m+NAP. In alle gevallen lag de gemiddelde GHG meer dan 0,5 meter onder de basis van de TGZ-ophoging. Er werd geen aanzienlijke toename van de zetting meer verwacht.

In de onderzoeken is geconcludeerd dat isolatie door het asfaltwegdek en het talud gelijkwaardig is met standaard afdichtingsconstructies, zoals folie. Door middel van optimalisatie van de waterhuishouding kon worden voldaan aan de immissie-eisen. Uit monitoring volgde dat er geen aanwijzingen zijn dat TGZ in ontoelaatbare mate uitlooft. De licht verhoogde concentraties van chloride en sulfaat zijn een gevolg van emissies in de aanlegfase, waarbij chloride en sulfaat ten dele ook uit andere bronnen afkomstig kunnen zijn.

Figuur 4.24 Werkzaamheden aanleg knooppunt Princeville april 2002 (bron: beeldbank RWS, ID260756)

Figuur 4.25 Ligging TGG-toepassing knooppunt Princeville

Leemten in de kennis

Er is voldoende informatie beschikbaar voor de effectenbeoordeling.

Omgeving

Oostelijk van de A16 is er sprake van een spoorweg met aangrenzend woongebieden en bedrijfsterrinen. Circa 250 meter westelijk van het knooppunt is natuurgebied Liesbos gelegen. Voor het overige is de omgeving voornamelijk in gebruik voor agrarische doeleinden en kassencomplexen.

Informatiebronnen

- 'Monitoringsplan verbindingbogen met TGZ, Princeville', Tauw, Kenmerk R001-4265593JJS-D01-D, 29 januari 2003. In opdracht van HSL-combinatie Brabant Zuid'.
- 'Monitoring verbindingbogen met TGZ, Princeville III resultaten 2004', Tauw, Kenmerk R004-4265593JJS-pws-V01-NL, 21 februari 2005. In opdracht van HSL-combinatie Brabant Zuid'.
- 'Monitoring verbindingbogen Princeville Modelopzet en voorjaarsmetingen 2003', Geodelft kenmerk 407690.009, 16 oktober 2003. In opdracht van Tauw'.
- 'Thermisch gereinigd zand (TGZ) in ophoging tracé A16-A58 verbindingbogen knooppunt Princeville IBC-maatregelen', Schreurs milieuconsult, kenmerk P2002118, 12 juli 2002
- Een groot aantal partijkeuringen.
- Autocad bestanden die in 2004 zijn aangeleverd ten behoeve van de monitoring.
- <https://beeldbank.rws.nl>, Rijkswaterstaat / [redacted] ID260756.

4.13.2 MCA-beoordeling locatie 27 Knooppunt Princeville

Tabel 4.21 Knooppunt Princeville

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,5	0,55	1,74
	Hoeveelheid TGG (m ³)	193.166	0,19	
	Klei of Veen onder werk (%)	10	0,9	
	Bovenafdichting (%)	90	0,1	
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	0,5	0,55	1,87
	Maximale dikte TGG (m)	6,5	0,93	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	193.166	0,19	
	Klei of Veen onder werk (%)	10	0,1	
	Bovenafdichting (%)	90	0,1	

4.14 Locatie 28: Knooppunt Klaverpolder

4.14.1 Beschrijving van het werk, de omgeving en de kennisleemtes

Project

Het Knooppunt Klaverpolder is een verkeersknooppunt voor de aansluiting van de autosnelwegen A16 en A17, bij Moerdijk. Mede vanwege de aanleg van de HSL-Zuid en de verbreding van de A16 is het knooppunt van 2000-2004 gereconstrueerd.

Toepassing TGG

Vanuit District West van Rijkswaterstaat Zuid-Nederland is een GIS-bestand ontvangen met de contouren van onder andere enkele TGG toepassingen. Drie hiervan bevinden zich op of nabij knooppunt Klaverpolder bij Moerdijk. De ligging is weergegeven in onderstaande figuren. De paars aangegeven locatie valt binnen het beheergebied van Rijkswaterstaat. De geel aangegeven locatie is een provinciale weg (N285) en de rood aangegeven locatie betreft een gemeentelijke weg. Deze vallen niet binnen het areaal van Rijkswaterstaat.

A16: km 52,60 Langeweg (geel)

A17: km 0.7- 0.0 Knooppunt Klaverpolder (paars)

A16: km 47,55 Binnenmoerdijksebaan (rood)

Figuur 4.26 Ligging drie mogelijke TGG-toepassingen op of nabij Knooppunt Klaverpolder

Over een oppervlakte van circa 14.500 m² is thermisch gereinigde grond als ophoogmateriaal toegepast in de A17 van km 0.0-0,7. Noordelijker is in het knooppunt op drie locaties AVI-bodemas toegepast als ophoogmateriaal, dit is in luchtfoto's op de beeldbank van Rijkswaterstaat zichtbaar als zwart zand en kan daardoor makkelijk worden aangezien voor TGG.

In het geotechnisch rapport de locaties van de TGG aangegeven als:

- mvb2, vbw A17z-A16w, km 0.180 – 0.275
- m17a, vbw A17z-A16o, km 1.175 – 1.800

Mvb2 is tegen het bestaande weglichaam geplaatst, m17a is een aftakking daarop. De geotechnische berekeningen voorspellen dat de onderzijde van de TGG zich na zetting op 0,35+NAP tot 1,45 m+ NAP bevindt (afhankelijk van de exacte locatie in het werk). Er is aangegeven dat de gemiddelde grondwaterstand 1,8 m-NAP is en de gemiddeld hoogste grondwaterstand 1,00 m-NAP. Het rapport geeft aan dat de netto ophoging 4,6 tot 7,9 meter ten opzichte van het oorspronkelijke maaiveld is. Deze waarde is waarschijnlijk gebaseerd op de aanleghoogte van het werk. Er wordt geschat dat de TGG-ophoging vanaf circa 1 meter onder de aanleghoogte aanwezig is. Op basis van deze aanname, de hoogtes uit het actueel hoogtebestand Nederland en de waardes uit het geotechnisch rapport, wordt geschat dat er maximaal 41.000 m³ TGG is verwerkt.

Volgens betrokken medewerkers van Rijkswaterstaat is het TGG niet afgedekt met folie of een andere isolerende voorziening. Er is alleen een afdeklaag aangebracht, de dikte hiervan is niet teruggevonden.

Leemten in de kennis

- Er zijn geen documenten gevonden waarin het toegepaste volume TGG is beschreven. De hier vermelde hoeveelheid is een schatting.
- De dikte van de afdeklaag is in de ontvangen documenten niet vermeld.

Omgeving

De omgeving heeft grotendeels een agrarische functie. Er zijn geen natuurgebieden of woningen in de directe nabijheid.

Informatiebronnen

- Arc-GIS shape file met locatiecontouren van TGG toepassingen, RWS-ZN [District Wwest](#)
- Communicatie met medewerker van Rijkswaterstaat
- Tekening "Situatie AVI-slakken en TG-zand incl drainage", HSL Bouwcombinatie Brabant Noord, tekeningnummer G-0-AL-51-DT, 24-12-2004
- "AVI-bodemas/ATM-zand, geotechnisch rapport. Stand van zaken", HSL Bouwcombinatie Brabant Noord, documentcode G-0-GE-57-BE, 12-12-2001
- Actueel hoogtebestand Nederland

4.14.2 MCA-beoordeling locatie 28 Knooppunt Klaverpolder
Tabel 4.22 A16/A17 Klaverpolder

Effect	Factor	Waarde	Indicatieve effectscore (0-1)	Totaal indicatieve effectscore
Verspreiding	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	1,35	0,29	1,08
	Hoeveelheid TGG (m ³)	41.000	0,04	
	Klei of Veen onder werk (%)	100	0	
	Bovenafdichting (%)	25	0,75	
Fysieke deformatie	Grondwaterstand ten opzichte van TGG (m)	1,35	0,29	3,07
	Maximale dikte TGG (m)	6,9	0,99	
	Hoeveelheid TGG (m ³)	41.000	0,04	
	Klei of Veen onder werk (%)	100	1	
	Bovenafdichting (%)	25	0,75	

5 Resultaat MCA-analyse: rangorde locaties

In onderstaande tabel is een ranking gegeven voor elk werk op de effecten 'Verspreiding' en 'Civieltechnische deformatie'. Bovenaan staan de werken waarbij op basis van de toegepaste methode de kans het grootst is dat er effecten optreden.

Deze ranking is gebaseerd op de totaalscores op verspreiding en civieltechnische deformatie. Er is ook een totaal ranking berekend. Hierbij is de score op civieltechnische deformatie eerst gedeeld door 1,25, omdat deze score is berekend op 5 factoren en verspreiding op 4 factoren. Hierdoor draagt de score op civieltechnische deformatie en verspreiding in gelijke mate mee in de totaal ranking.

Tabel 5.1 Overzicht Rijkswaterstaat-werken met TGG en mogelijke kans op effecten

	Rijkswaterstaat-werk	Ranking verspreiding	Ranking deformatie	Totaal Ranking	Periode uitvoering	Omgeving	Bodemas aanwezig Ja/Nee
10	A4 Omlegging Steenberg	1	1	1	2010-2015	Nabij natuurgebieden. Mogelijk veedrenking	Nee
11	A5 Westrandweg Amsterdam	7	2	2	2011-2012	NNN-gebieden en woonwijk dichtbij.	Ja
20	Groote zaag, Krimpen a/d Lek	5	3	3	2015-2016	Ligt in NNN (Nieuwe Maas, broedgebied)	Nee
2	A2 Rondweg Den Bosch	3	15	4	2007-2009	Mogelijk veedrenking, sportvissen	Nee
14	A58 Omlegging Etten-Leur	2	16	5	1995-2000	Grondwaterbeschermingsgebied nabij	Nee
22.1	A7 Hoorn afrit 9	13	6	6	2015	Mogelijk veedrenking, natuurgebied nabij	Nee
28	Klaverpolder	16	5	7	2000-2004	Mogelijk veedrenking	Nee
1	A2 Maas-Zaltbommel	6	12	8	2009-2010	Mogelijk veedrenking	Nee
4.2	A2 Culemborg-Deil kruising spoorlijn bij Beesd	17	4	9	2007-2010	Natuurgebied noordzijde. Mogelijk veedrenking	Ja
4.3	A2 Culemborg-Deil zuid van brug over de Linge	10	8	10	2007-2010	Ligt in natuurgebied. Mogelijk veedrenking	Nee
22.	Hoorn afrit 7	14	7	11	2015	Mogelijk veedrenking, natuurgebied nabij	Nee
4.5	A2 Culemborg-Deil noord van brug over de Linge	11	9	12	2007-2010	Ligt in natuurgebied. Mogelijk veedrenking	Nee
27	Princeville	8	14	13	2004-2005	Natuurgebied nabij	Nee
13	A50 Nistelrode	9	13	14	2004-2005	Grasland	Nee

12	Paalgraven	4	19	15	2004-2006	Mogelijk veedrenking	Nee
4.4	A2 Culemborg-Deil verbodingsboog naar A15	18	10	16	2007-2010	Binnen drinkwater- beschermingsgebied	Nee
9.1	A4 omlegging Halsteren Aansluiting Bergen op Zoom	12	17	17	2006-2007	Voornamelijk bos	Ja
4.1	A2 Culemborg-Deil Afslag Culemborg	20	11	18	2007-2010	Mogelijk veedrenking.	Nee
9.2	A4 omlegging Halsteren Aansluiting bij Halsteren	15	18	19	2006-2007	Mogelijk veedrenking. NNN- en grondwater- beschermingsgebied op 400 meter	Ja
3	A2 Ombouw randweg Eindhoven	19	20	20	2006-2010	Mogelijk sportvissen	Ja

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het werk 'A4 Omlegging Steenbergen' de hoogste ranking heeft. Dit betekent dat op basis van de gevolgde methode bij dit werk theoretisch gezien de kans op effecten het grootst is (ten opzichte van de andere werken). De hoge ranking wordt voornamelijk veroorzaakt door de hoge grondwaterstand, de dikte van de laag TGG en de grote hoeveelheid TGG die hier vermoedelijk is toegepast. Hierbij moet worden opgemerkt dat het niet geheel zeker dat er daadwerkelijk zo veel TGG is toegepast.

De werken 'A5 Westrandweg Amsterdam' en 'Grote zaag, Krimpen a/d Lek' hebben ook een hoge ranking. Dit komt omdat bij deze werken de TGG vermoedelijk al in contact staat met het grondwater/oppervlaktewater, met mogelijk versterkte effecten tot gevolg. Overigens hebben de werken "A2 rondweg Den Bosch" en "A58 Omlegging Etten-Leur" ook een hoge ranking op verspreiding, maar minder op deformatie omdat er minder TGG is toegepast dan wel in een minder zettingsgevoelige omgeving.

Er zou op basis van de gevolgde methode ter plaatse van de werken met de hoogste ranking gestart moeten worden met in situ bodemonderzoek en civieltechnische inspecties, om te bepalen of de effecten ter plaatse ook daadwerkelijk optreden. Er kan echter ook besloten worden om andere werken eerst te onderzoeken. Een dergelijke beslissing kan worden genomen op basis van de periode van toepassing, omgevingsfactoren en uitvoeringstechnische aspecten.

6 Bevindingen en aanbevelingen

6.1 Bevindingen

In de afgelopen paar jaar zijn er zorgen ontstaan over de civieltechnische kwaliteit en milieueffecten van thermisch gereinigde grond (TGG) dat is toegepast in projecten van Rijkswaterstaat (dijk Perkpolder in Zeeuws-Vlaanderen) en het Waterschap Vallei en Veluwe (Westdijk bij Bunschoten-Spakenburg).

Rijkswaterstaat heeft de bewindspersoon van I&W toegezegd dat zij als areaalbeheerder en ter invulling van de zorgplicht een inventarisatie laat uitvoeren naar de Rijkswaterstaat-werken waarin TGG is toegepast en dat per locatie een effectbeoordeling wordt uitgevoerd. Het gaat hierbij om circa 26 werken waarvan wordt verondersteld dat dit Rijkswaterstaat-werken zijn. Daarnaast zijn nog meer RWS-werken achterhaald, die niet op de initiële lijs stonden, maar waarin waarschijnlijk wel TGG was toegepast. In totaal betreffen het 30 werken.

In dit kader heeft Tauw van deze 30 werken informatie verzameld en beoordeeld of er daadwerkelijk TGG is toegepast, de hoeveelheid en de condities. Tevens is geverifieerd of het daadwerkelijk Rijkswaterstaat-werken betreffen en bij welke organisatie de werken in beheer zijn.

Thermisch gereinigde grond heeft een aantal eigenschappen die afwijken van natuurlijke grond. Onder bepaalde omstandigheden kan er scheurvorming optreden, invloed hebben op de ondergrond en kunnen stoffen er stoffen uitlogen. Als gevolg van deze eigenschappen is er een verhoogde kans op de volgende effecten:

1. Verspreiding van stoffen naar de omgeving
2. Civieltechnische deformatie van het werk

De kans dat deze civieltechnische en milieueffecten zich voordoen is afhankelijk van diverse factoren, zoals de hoeveelheid toegepast TGG, de dikte, de ondergrond en de kans dat het vochtig wordt door inwerking van hemelwater of grondwater. Of genoemde effecten daadwerkelijk optreden, kan alleen worden bepaald door middel van veldonderzoek ter plekke van het werk. Dit is echter vanwege de beschikbare tijd en gewenste kosten-efficiënte aanpak nog niet uitgevoerd. Er is eerst behoefte om een onderlinge prioritering aan te brengen, zodat een keuze kan worden gemaakt voor de werken met de grootste kans op effecten. Het is logisch deze werken als eerste te onderzoeken om na te gaan of er daadwerkelijk effecten meetbaar zijn, hoe groot die effecten zijn en wat de gevolgen ervan (kunnen) zijn.

Met een Multi-Criteria Analyse (MCA) kan een dergelijke prioritering worden aangebracht. Dit levert een rationele en uniform navolgbare rangschikking op, op basis van meerdere onderscheidingscriteria.

Tauw heeft derhalve per werk de factoren beoordeeld die de kans verkleinen of vergroten dat een bepaald effect mogelijk kan optreden. Met behulp van een MCA is uiteindelijk een onderlinge ranking aangebracht van de werken die op basis van de toegepaste methode de grootste kans op effecten hebben. De ranking geeft niet een absolute kans op effecten weer, maar de relatieve

kans ten opzichte van elkaar. Het is alleen bedoeld als hulpmiddel om te bepalen welke locaties als eerste ter plekke onderzocht moeten worden.

Resultaten

Van de 30 werken uit de lijst is van 14 werken (47 %) voldoende informatie verzameld om een inschatting te kunnen maken van de kans op mogelijke effecten. Van 3 andere werken (10 %) is er onvoldoende informatie gevonden om deze beoordeling uit te kunnen voeren. Bij 3 werken (10 %) bleek er geen TGG te zijn toegepast. Eén werk (3 %) stond dubbel in de lijst en 8 werken (27 %) bleken niet in beheer te zijn door bij Rijkswaterstaat en zijn derhalve buiten beschouwing gelaten. Eén locatie (3 %) wordt al onderzocht via een ander spoor.

De top-vijf werken waarbij op basis van de gevolgde methode de meeste kans op mogelijke effecten (verspreiding en/of civieltechnische deformatie) worden verwacht zijn:

1. 'A4 Omlegging Steenberg', vanwege de vermoedelijk grote hoeveelheid toegepast TGG, hoge grondwaterstand en de dikte van de laag TGG
2. 'A5 Westrandweg Amsterdam', omdat de TGG vermoedelijk al in contact staat met het grondwater
3. 'Grote zaag, Krimpen a/d Lek', omdat de TGG vermoedelijk al in contact staat met het grondwater/oppervlaktewater
4. "A2 rondweg Den Bosch", omdat de TGG voor een deel in oppervlaktewater is gebracht
5. "A58 Omlegging Etten-Leur", vanwege de beperkte aanwezigheid van een onder- en/of bovenafdekking

6.2 Aanbevelingen

Tijdens de informatieverzameling is gebleken dat de areaal-informatie van een aantal werken niet volledig was. *As-build* tekeningen ontbraken vaak, waardoor geen gegevens over de aanleghoogte van de TGG en de eventuele isolatiemaatregelen van bijvoorbeeld aanwezig AEC-bodemas konden worden afgeleid. Tevens bleken soms de meldingsformulieren van het toepassen van TGG incompleet te zijn. Het was veelal ook niet te achterhalen of er TGG was toegepast of een ander materiaal. Aanbevolen wordt derhalve om bij alle nieuwe Rijkswaterstaat-werken extra aandacht te besteden aan het vullen van de areaal-database.

Aanbevolen wordt om ter plaatse **van de 3 werken waar onvoldoende informatie over de TGG-toepassing is verkregen ter plekke te onderzoeken**. Door middel van proefboringen kan dan worden vastgesteld of er daadwerkelijk TGG is toegepast, de ligging en de omvang. Vervolgens kunnen deze werken overeenkomstig de in deze studie gebruikte methode beoordeeld worden op de kans van mogelijke effecten en ze onderdeel van de totale ranking te maken.

Aanbevolen wordt om de verzamelde informatie over de werken die niet bij Rijkswaterstaat in beheer zijn te delen met de betreffende organisatie.

Commented [22]: Welke van de top 5 in § 6.1 zijn dit? De nrs. 1,2 en 3?

Aanbevolen wordt om de Rijkswaterstaat-werken door middel van in situ bodemonderzoek en civieltechnische inspectie nader te onderzoeken of er daadwerkelijk effecten waarneembaar aanwezig zijn, te beginnen met de werken met de hoogste ranking. Er kan echter ook besloten worden om andere werken eerst te onderzoeken. Deze beslissing kan worden genomen op basis van de periode van toepassing, omgevingsfactoren en uitvoeringstechnische aspecten.

Het onderzoek zou zich in eerste instantie moeten richten op de vraag of er per locatie daadwerkelijk effecten zijn. Indien verspreidingseffecten worden vastgesteld, zouden deze vervolgens via een Bron-Pad-Receptor-benadering de gevolgen voor de omgeving (natuurgebieden, drinkwater, veedrenking, woonwijken) in kaart kunnen worden gebracht. Een voorstel voor onderzoek is in een separate notitie uitgewerkt.

Omdat er gestart wordt met veldonderzoek van de werken met de meeste kans op effecten, zou kunnen worden overwogen om op een gegeven moment te besluiten om niet alle werken te onderzoeken, indien er bij de onderzochte werken geen effecten worden vastgesteld.

Commented [23]: Gaat dit over verkitting scheurvorming ? bodemonderzoek chemisch is niet zinvol omdat vrijwel geen enkele partij voldoet dit is inmiddels bekend .Ik mis hier de verspreiding naar omgeving en grondwater/oppervlaktewater .Dit is wel relevant om te onderzoeken,maar dat staat in de volgensde alinea .dus helder maken wat nog in situ te onerzoken is in de bodem?

Commented [24]: Voorstel om deze zin te verwijderen. Het onderzoek volgt een apart spoor.

Tauw

Kenmerk

R004-1248710--V01--NL

Bijlage 1

Initiële lijst locaties met mogelijk TGG

Naam project	Uitvoering	Bilfinger	Hoopwaarde (duidelijk)	Aannemer	Uitvoering
1. A21 Maas Zuidoost	2009 - 2010	RWS Zuid-Nederland	Niet bekend	BAM Infrastructuur (DEC)	Ophoogmateriaal
2. Rondweg Dier Bouch	2007 - 2009	RWS Zuid-Nederland	Niet bekend	KWS / Van Muijck / Van Nattum & Blankvoort	Ophoogmateriaal
3. A2 Ombouw rondweg Eindhoven	2006 - 2010	RWS Zuid-Nederland	Niet bekend	Heijmans Infrastructuur	Ophoogmateriaal
4. A1 wegverbodding Chiemberg Dijk	2007 - 2010	RWS West-Nederland Noord	Niet bekend	Van Nattum & Blankvoort	Ophoogmateriaal
5. A1 wegverbodding Chiemberg Dijk	2010 - 2015	RWS West-Nederland Noord	Niet bekend	Van Nattum & Blankvoort	Ophoogmateriaal
6. A15 Maasvlakte Havenplan	2010 - 2015	RWS West-Nederland Zuid	Niet bekend	Van Nattum & Blankvoort	Niet bekend
7. A30 Maasvlakte - R224	1998 - 2004	RWS Oost-Nederland	1.500.000	Bouwfederatie, John Laing, Strabag en Strukton	Niet bekend
8. A35 Almere-Wierden	2006 - 2007	RWS Oost-Nederland	Niet bekend	Heijmans Beton & Infra	Niet bekend
9. A4 omringing Halsteren	2006 - 2007	RWS Oost-Nederland	Niet bekend	Heijmans Infrastructuur	Niet bekend
10. A4 Omringing Steenbergen (aanvulling Drentse-Noordlaagte)	2010 - 2013	RWS Zuid-Nederland	Niet bekend	Boskalis / Mobilis / Oort Construction BV (Martens & Van Oord)	Ophoogmateriaal
11. A12 Waddenzee	2011 - 2013	RWS Oost-Nederland Noord	Niet bekend	TOG	Niet bekend
12. A50 Noordzeekanaal	2004 - 2006	RWS Zuid-Nederland	Niet bekend	Van Nattum & Blankvoort (DEC, Intergal)	Niet bekend
13. A50 Noordzeekanaal	2004 - 2006	RWS Zuid-Nederland	Niet bekend	KWS	Niet bekend
14. A58 omringing IJsselmeer	2004 - 2005	RWS Zuid-Nederland	Niet bekend	KWS	Niet bekend
15. Soepin herengeduld Visuigen	1999 - 2007	Kunstenaars B.V.	Niet bekend	Dura Vermeer	Niet bekend
16. Rijk project Noordwaard	2006 - 2008	Waterschap Rivierland	4.10.000 - 460.000 TOG	Boskalis/Martens/Van Nattum & Blankvoort	Fundering wegen + kern hoge laada
17. Rijk project Overloop Polder	2011 - 2015	Waterschap Rivierland Delta	250.000-270.000	Van Oord/ GMB/ Oliebeekamp	Kern nieuwe dijk + onderbouw boerderijen
18. Natuurcompensatie Participatie	2012 - 2015	RWS Zee en Delta	275.000	Van Oord	Kern nieuwe dijk (TOG)
19. Limiet, heraanleg Julianadorp	2015 - 2018	RWS Zuid-Nederland	Niet bekend	TOG is geleverd door Martens & Van Oord	Eco Filter, lift en TOG. Als ophoogmateriaal toegepast in de taluds van de afgravingen
20. Grote zand (RIVM) bij Kompen A/G Lak	2015-2016	RWS West-Nederland Zuid	50.000	Martens en Van Oord - GMB	Niet bekend
21. A12 Waddenzee	2015	RWS West-Nederland Zuid	21.000	Niet bekend	Ophoogmateriaal
22. A12 Waddenzee	2015	RWS West-Nederland Zuid	10.000	Niet bekend	Ophoogmateriaal
23. A12 Waddenzee	2015	RWS West-Nederland Zuid	10.000	Niet bekend	Ophoogmateriaal
24. A12 Waddenzee	2015	RWS West-Nederland Zuid	40.000	Niet bekend	Ophoogmateriaal
25. Krimpens aan de Lak	2016	RWS 77	40.000	Niet bekend	Ophoogmateriaal
26. Buiten	2017	RWS 77	250.000	ATM / Martens en van Oord	Ophoogmateriaal

Tauw

Kenmerk

R004-1248710- -V01- -NL

Bijlage 2

**Niet beoordeelde werken en
kennisleemtes**

Locatie 5: A9 Badhoevenbogen

Het project betreft de omlegging van de A9 tussen de knooppunten Raasdorp en Badhoevedorp in de periode 2013 tot 2018 (het VolkerWessels project Badhoevebogen). De technisch manager van het project bij RWS heeft aangegeven dat het de bedoeling was dat er TGG toegepast zou worden, maar dat dit niet is gebeurd. Wel is er AVI-Bodemas toegepast.

Er is voldoende zeker dat er geen TGG is toegepast, de locatie vervalt daarom.

Informatiebronnen

- Communicatie met medewerkers van Rijkswaterstaat

Locatie 6: A15 Maasvlakte-Vaanplein

Het project betreft de A15 tussen de Maasvlakte en het Vaanplein ('MaVa'), circa km 25.0 tot km 62.5. Het project is gerealiseerd in de periode 2010-2015.

Er is een basisrapport beschikbaar voor A15 Rozenburg, km circa 40 - 41. Er is circa 210.000 ton AVI-bodemas toegepast in ophogingen voor viaducten en overkluizing in de periode 1989 - 1990. Uit het basisrapport blijkt niet dat er in het werk TGG is toegepast.

Toepassing TGG

Er is contact opgenomen met de projectorganisatie via een RWS-medewerker die eerder bij de projectorganisatie werkte. Men heeft aangegeven dat er geen TGG is toegepast op de locatie A15 Maasvlakte – Vaanplein.

Informatiebronnen

- Basisrapportage Rijksweg A15 Rozenburg, De Ruiter Boringen en Bemalingen bv, kenmerk AZE/BB101404.3740547, 14 juli 2010.
- Communicatie met medewerkers van Rijkswaterstaat (Eric de Bruijn).
- Communicatie met medewerkers projectorganisatie MaVa en A-lanes -A15 (Rijk Noordzij en Roel van Zoelen).

Leemten in de kennis

- Het is voldoende duidelijk dat er geen TGG aanwezig is.

Locatie 7: A30 Maanderbroek - N224

Het project betreft het zuidelijke deel van de A30 tussen de aansluiting van de N224 (Ede-Noord) en het knooppunt Maanderbroek. Dit zuidelijke deel van de A30 was ooit een provinciale weg, is vanaf 1998 verbreed naar een autosnelweg en in 2004 opengesteld. Toen is de weg ook overgedragen van de provincie Gelderland aan Rijkswaterstaat.

Volgens een ervaringsdeskundige binnen RWS is in het gedeelte rijksweg A30 geen TGG toegepast, maar mogelijk wel in de aansluitingen van de N224. De N224 is een provinciale weg. De provincie Gelderland stelt dat toepassing van TGG in provinciale wegen niet was toegestaan. De aansluitingen vallen echter binnen het beheergebied van Rijkswaterstaat.

In een artikel in het blad Cobouw wordt vermeld dat bij Ede in de circa 2 km lange weefvakken van de A12 op de A30 TGAG ('eco-granulaat') is toegepast. Het materiaal is opgebracht in een laagdikte van 30 tot 70 centimeter.

Volgens door Rijkswaterstaat aangeleverde locatielijst geeft promotiemateriaal van Martens en van Oord aan dat 1.500.000 m³ TGG zou zijn toegepast in de A30.

Het Rijkswaterstaat district Oost-Nederland heeft geen informatie kunnen verstrekken over mogelijke TGG-toepassing in/rond de A30.

Er is op dit moment te weinig eenduidige informatie beschikbaar voor het uitvoeren van een effectenbeoordeling. De locatie is daarom in het huidige kader niet verder onderzocht.

Informatiebronnen

- 'Van teer ontdaan Eco-granulaat toegepast onder weefvakken A12', Artikel in het blad Cobouw, 22 april 2004.
- Communicatie met medewerkers van Rijkswaterstaat.

Leemten in de kennis

- Er is onvoldoend bekend op welke delen van de A30 TGG is toegepast.
- Daarnaast ontbreekt informatie over hoeveelheden en aanleghoogte.

Locatie 8: A35 Almelo-Wierden

Het project betreft het wegvak van de A35 tussen Almelo-Zuid en Wierden (km 42.3 tot circa km 48.6), het werk is uitgevoerd in de periode 2006 tot 2007. Uit informatie van een medewerker van Rijkswaterstaat en een artikel uit het tijdschrift Otar (januari 2007) blijkt dat er circa 55.000 m³ koud geïmmobiliseerd slib uit Twentekanaal toegepast. Er zijn geen aanwijzingen dat er TGG is toegepast. De locatie is daarom in het huidige kader niet verder onderzocht.

Informatiebronnen

- Communicatie met medewerkers van Rijkswaterstaat
- 'Verwerking van Baggerspecie tot bouwstof op praktijkschaal een feit', Otar, januari 2007.

Locatie 15: Sloelijn havengebied Vlissingen

De Sloelijn is een enkelsporige goederenspoorlijn met een lengte van bijna drie kilometer. De spoorlijn verbindt het Sloegebied (havengebied Vlissingen-Oost) met het hoofdspoor Vlissingen-Roosendaal (de zogenaamde Zeeuwse lijn). De spoorlijn overkruist de A58 met het Mallardviaduct of Sloelijnviaduct bij Arnhemuiden, dat is gebouwd in 2007/2008.

Vanuit meldpunt bodemkwaliteit is een melding 392014 naar voren gekomen waaruit blijkt dat er zand van Afvalterminal Moerdijk is toegepast. Er is echter niet aangegeven dat het TGG betreft.

Uit naspeuringen van district Zee en Delta van Rijkswaterstaat zijn geen aanwijzingen naar voren gekomen dat er TGG is toegepast binnen het beheergebied van Rijkswaterstaat voor wat betreft de Sloelijn. De spoorlijn en het viaduct zijn in het beheer van Prorail.

De locatie wordt is in het huidige kader niet verder onderzocht.

Informatiebronnen

- Communicatie met medewerkers van Rijkswaterstaat
- Melding [B](#)besluit bodemkwaliteit (392014)

Locatie 16: RvR project Noordwaard

Bij de ontpoldering van de Noordwaard is TGG toegepast in de hoge kades en terpen in het overstromingsgebied.

Over de toepassing van TGG in dit project is bij Rijkswaterstaat reeds een dossier aanwezig. De werken zijn in beheer bij het Waterschap Rivierenland. Dit project is daarom in het huidige kader niet verder onderzocht.

Locatie 17: Ruimte voor de rivier, project Overdiepse Polder

In de Overdiepse polder is TGG toegepast in vijf terpen met de bestemming als bouwkaavel voor landbouwbedrijven. De bovengrond is afgegraven, waarna de terp laag voor laag is opgehoogd.

De eerste lagen van de terp bestaan uit thermisch gereinigd zand. Daarnaast is er TGG toegepast in de kern van een dijk (primaire waterkering). De aanleg heeft plaatsgevonden in de periode 2011-2016.

Over de toepassing van TGG in dit project is bij Rijkswaterstaat reeds een dossier aanwezig. De werken zijn in beheer bij het Waterschap Brabantse Delta. Dit project is daarom in het huidige kader niet verder onderzocht.

Locatie 18: Natuurcompensatie Perkpolder

Nabij Perkpolder (gemeente Hulst, Zeeuws-Vlaanderen) is, voor het project 'Natuurcompensatie Perkpolder', een zeekering aangelegd waarbij thermisch gereinigde grond (TGG) is gebruikt als kern van de dijk. De uitvoering heeft plaatsgevonden in de periode 2012 - 2015.

Voor dit project is reeds een risicobeoordeling uitgevoerd (RIVM rapport 2018-0063). De locatie is daarom in het huidige kader niet verder onderzocht.

Locatie 19: Limmel, terpen langs Julianakanaal

Het project betreft de bouw van de nieuwe keersluis Limmel in het Julianakanaal bij Maastricht. In de taluds voor de bruggehoofden is in de periode 2015-2018 'Eco Filler' toegepast (bron: Nieuwsbrief Rijkswaterstaat). Eco filler is een materiaal dat wordt afgevangen uit koellucht en rookgassen die vrijkomen bij het thermisch reinigen van teerhoudend asfalt. Het lijkt op TGG. De toepassing is op de luchtfoto van 2016 duidelijk zichtbaar als zwarte grond die op de locatie wordt opgebracht.

De ECO filler is toegepast in de toeritten van de gemeente (grondlichamen naar de brug). Deze behoren dus niet tot het beheergebied van RWS. De locatie is daarom in het huidige kader niet verder onderzocht.

Informatiebronnen

- Communicatie met medewerkers van Rijkswaterstaat
- 'Eerste fundamenten voor nieuwe keersluis Limmel', Nieuwsbrief - November 2015, Rijkswaterstaat, kenmerk zn1115bc004
- Luchtfoto's 2014-2017 (Bron: Globespotter)

Locatie 21: A12 Waddinxveen

Het project betreft de Moordrechtboog binnen de 'parallelstructuur A12'. De Moordrechtboog is een in 2016 geopende provinciale weg tussen de A20 en de A12.

Uit de gegevens van Meldpunt Bodemkwaliteit blijkt dat er in 2014 een melding is gedaan voor de toepassing van TGG in een grootschalige bodemtoepassing (melding 199626). De TGG is

toegepast in een proefterp (grondlichaam) bij de aanleg van een nieuwe aansluiting op de A12. De coördinaten in de melding verwijzen naar een tijdelijk depot in een weiland. Binnen het project zijn er terpen gelegen bij de spoorviaducten binnen het project (spoorviaducten over de N451 en de N457).

Op basis van de melding is 200.000 ton TGG toegepast. De exacte ligging van de TGG is nog niet bekend. Er is ook niet bekend in hoeveel terpen de TGG is toegepast.

De mogelijke toepassingslocaties zijn in het beheer van de provincie Zuid-Holland of Prorail, ze behoren niet tot het beheergebied van Rijkswaterstaat. De locaties zijn binnen het huidige kader daarom niet verder onderzocht

Informatiebronnen

- Communicatie met medewerkers van Rijkswaterstaat.
- Melding [Besluit bodemkwaliteit \(199626\)](#).
- Luchtfoto's 2014-2016 (Bron: Globespotter).

Locatie 23: Moordrecht

De projectgrens bestaat uit de A20 bij Moordrecht, km 44,8-47,0. Rond 2015-2016 is hier een aansluiting met de N456 en de toen nog aan te leggen N457 gerealiseerd. Er is bekend dat op de locatie TGG is toegepast, maar niet op welke delen van het traject en hoeveel.

Op twee plaatsen is scheurvorming opgetreden die wordt toegeschreven aan de aanwezigheid van TGG. Rijkswaterstaat heeft hier onderzoek naar uit laten voeren, waarbij sonderingen en grondboringen zijn verricht. De rapportages zijn door een derde partij getoetst en er is aanvullend onderzoek aanbevolen. De scheurvorming is opgetreden ter hoogte van de voormalige invoeger richting Rotterdam. De bestaande rijksweg is hier enigszins verbreed, waarvoor een aanaarding is aangebracht ter plaatse van de voormalige [invoeger](#). Bij het onderzoek is in deze aanaarding donkergrijs antropogeen zand opgeboord.

Commented [25]: Wat wordt hier bedoeld? Wellicht de invoegstrook?

Het donkergrijze zand is ter plaatse van het wegdek aangetoond vanaf 1,5 m -mv met een laagdikte van 0,4 m tot minimaal 1,5 m (er zijn geen diepere boringen gezet). Vanaf circa 2 m -mv is in de boringen grondwater aangetroffen. De boorstaten maken geen melding van de aanwezigheid van een afdekfolie of geotextiel.

De locatie is niet meegenomen in de effectenbeoordeling omdat er nog onvoldoende informatie is over de omvang van de toepassing.

Informatiebronnen

- 'Interactieve PDF A20-N456 Moordrecht_tcm21-99367.pdf'
- 'AM-1080-TEK-A20-SCH-002.pdf' (ligging scheuren, kaart Boskalis)
- 'GM-0167161 d.d. 20-08-2015.pdf' (geotechnische analyse Grontmij 20 aug 2018, inclusief sonderingen en grondboringen)
- '1205622-001-GEO-0005-v1-m-Toetsing notitie Grontmij scheurvorming A20 reactie Grontmij.pdf' (betreft toetsing notitie van Grontmij door Deltares en reactie van Grontmij)
- Communicatie met medewerkers van Rijkswaterstaat

Leemten in de kennis

- De omvang van de toepassing is niet bekend.
- Er zijn geen dwarsprofielen van de weg en TGG toepassing gevonden.

Locatie 24: Alphen aan de Rijn

De locatie betreft de Maximabrug in Alphen aan de Rijn, de bouw vond plaats van 2015 tot 2017. In meldingen (nummer 288527 en 289010) aan het meldpunt bodemkwaliteit is het volgende aangegeven: 'Het materiaal is oorspronkelijk geproduceerd bij ATM (moerdijk). ATM heeft een reiniger die materiaal produceert dat afgezet kan worden als zand voor ophoging klasse industrie (tevens geschikt voor toepassing in een GBT). ATM levert dit materiaal direct aan Martens en van Oord (MVO).'

Het betreft 40.000 m³ (ten noorden van de Oude Rijn) en 30.000 m³ (ten zuiden van de Oude Rijn). Volgens de meldingen is het toegepast als zand in ophoging, onder een leeflaag van 0,5 m dik.

De Bruggenstichting geeft aan dat de verhoogde aardebanen naar de landhoofden toe, zijn aangelegd door eerst een laag van circa 2,5 meter venige, weinig stabiele grond af te graven. Daarna is begonnen met de opbouw van het talud met thermisch gereinigd zand, dat per schip is aangevoerd en door middel van een lopende band direct in het werk is gebracht. Het thermisch gereinigde zand ligt bedekt onder minimaal een meter grond, zand of puin.

Het betreft een gemeentelijke locatie. De locatie is niet in het beheer van Rijkswaterstaat en is daarom in het huidige kader niet verder onderzocht.

Informatiebronnen

- Bruggenstichting
- Luchtfoto's ([globespotter](#)/[Globespotter](#))
- Meldingen [B](#)besluit bodemkwaliteit (288527 en 289010)

Locatie 25: Krimpen aan de Lek

Van deze locatie was alleen de naam bekend. Bij Rijkswaterstaat kon geen verdere informatie gevonden worden over deze mogelijke toepassing. Mogelijk is dit zelfde locatie als Grote Zaag. De locatie is in het huidig kader daarom niet verder onderzocht.

Informatiebronnen

- Communicatie met medewerkers van Rijkswaterstaat

Locatie 26: Beelen

Van deze locatie was alleen de naam bekend. Waarschijnlijk verwijst het naar [de aannemer](#)/[het bedrijf](#) Beelen en niet naar een geografische locatie of een bepaald project. Beelen voert sloopwerken uit en produceert zelf secundaire bouwstoffen zoals zand en granulaat. Mogelijk is het in de lijst opgenomen omdat Beelen TGG heeft afgenomen en ergens als voorbelasting heeft gebruikt.

De locatie is binnen het huidige kader niet verder onderzocht.

Informatiebronnen

- Communicatie met medewerkers van Rijkswaterstaat

Locatie 29: A50 gedeelte Veghel ten noorden van de Zuid-Willemsvaart*Project*

Het betreffende gedeelte van de A50 tussen de Zuid-Willemsvaart (afrit 11) en aansluiting Zeeland (afrit 14) dat in 2003 is opengesteld. Ten zuiden van Uden, nabij afrit 13 Volkel, overkruist de A50 het riviertje de Leijgraaf. Het betreft een tracé van circa 10 km.

Toepassing TGG

Door een medewerker van Rijkswaterstaat is mondeling aangegeven dat er bij de aanleg van de A50 in het gedeelte noordelijk van de Zuid-Willemsvaart TGG is toegepast. In de beeldbank van Rijkswaterstaat zijn foto's teruggevonden waarop de toepassing van zwart zand zichtbaar is en materieel van Martens en van Oord (leverancier van TGG) tussen het riviertje de Leijgraaf en viaduct Hoogstraat, ten zuiden van Uden. Van delen van de A50 is digitaal dossierinformatie beschikbaar bij Rijkswaterstaat, van dit gedeelte echter niet. De papieren archieven konden niet worden ingezien. Er is dus nog onvoldoende informatie beschikbaar voor een risicobeoordeling.

Figuur 27 Zandbaan tussen de Leijgraaf en viaduct Hoogstraat (bron: beeldbank RWS, ID269471, 20 november 2002,)

Verschillende medewerkers van Rijkswaterstaat gaven aan dat er bekend is dat er AVI-bodemassas is toegepast in de A50 ten zuiden van de Zuid-Willemsvaart. Dit staat hier echter los van.

De locatie is niet meegenomen in de effectenbeoordeling omdat er nog onvoldoende informatie is over de omvang van de toepassing.

Leemten in de kennis

- Er zijn aanwijzingen dat tussen de Leijgraaf en viaduct Hoogstraat TGG toegepast in de aanleg van de A50.
- Er is nog geen informatie bekend over de omvang en hoogteligging van de toepassing.
- Over de overige delen van het tracé is onvoldoende informatie bekend.

Informatiebronnen

- Communicatie met medewerkers van Rijkswaterstaat
- Beeldbank Rijkswaterstaat

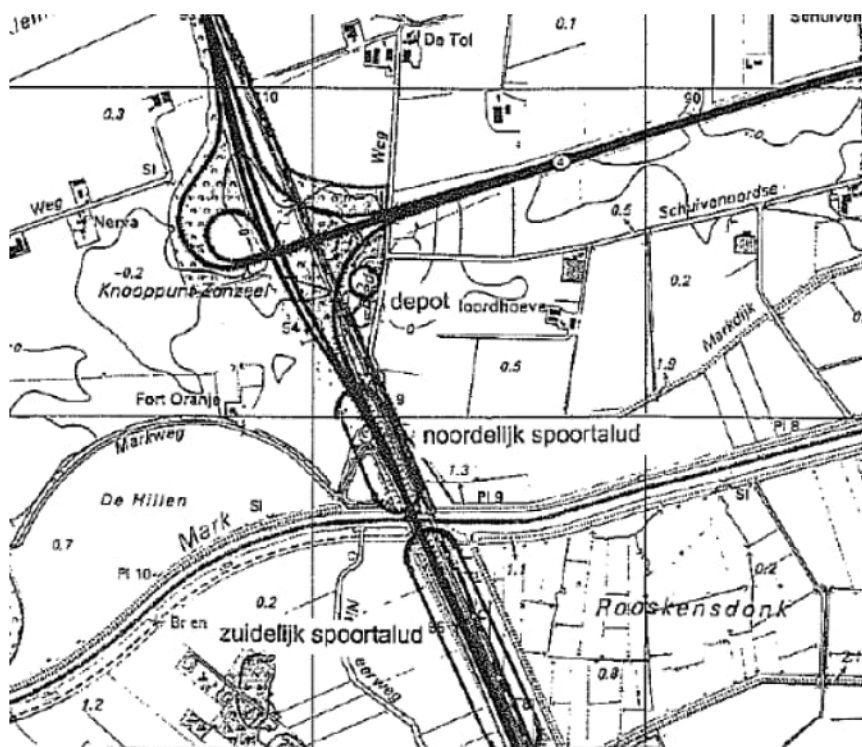
Locatie 30: HSL Zuid

Project

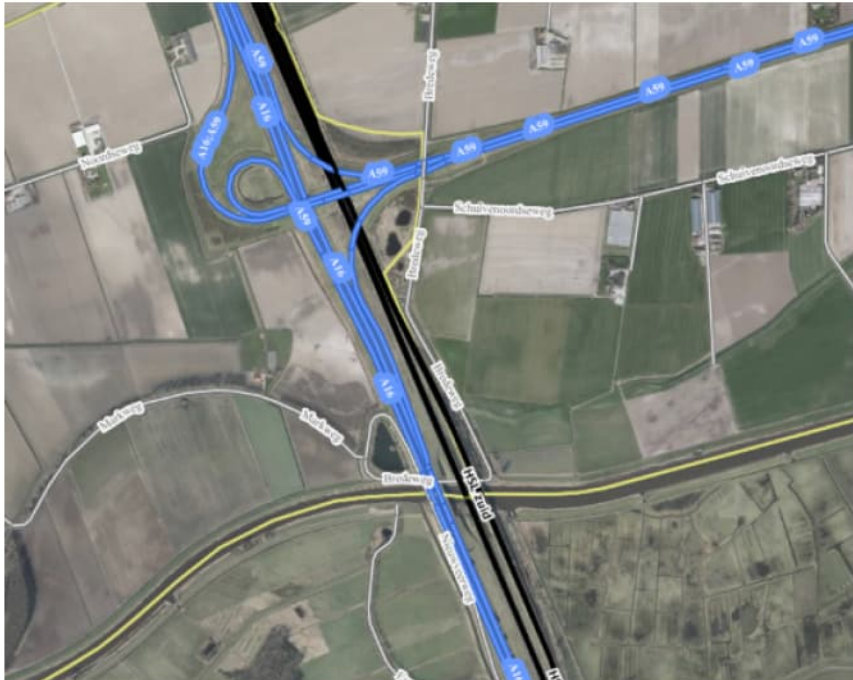
Deze locatie is als bijvangst met informatie uit Zuid-Nederland meegekomen. In een shapefile stonden twee vlakken TGG welke overeenkomen met het meegezonden document uit 2002 (Keuring Thermisch gereinigd zand toegepast in grondlichamen landhoofden spoorbrug de Mark, DHV, d.d. 16 september 2002).

Toepassing TGG

In het rapport wordt de keuring van twee partijen thermisch gereinigde grond beschreven. De ene partij is nog niet toegepast en ligt nog op een perceel aan de Brede Weg in Made in depot (omvang 2.100 m³). De andere partij heeft een omvang van 30.000 m³ waarvan circa 10.000 m³ in het noordelijke en circa 20.000 m³ in het zuidelijke grondlichaam van de landhoofden van de nieuw te realiseren spoorbrug is toegepast. De partijen zijn in eigendom van de Projectdirectie Uitvoering HSL-Zuid. De spoorbrug is nu in eigendom van ProRail en behoort derhalve niet tot het areaal van Rijkswaterstaat.

Figuur 20 Uitsnede uit situeringskaart keuringsrapport uit 2002

Figuur 21 Luchtfoto huidige situatie met de A16 en de HSL-Zuid naast elkaar over het riviertje De Mark.

Leemten in de kennis

Er is voldoende informatie beschikbaar om te concluderen dat er inderdaad TGG op deze locatie aanwezig is, echter de locatie behoort niet tot het areaal van Rijkswaterstaat.

Omgeving

Het project HSL Zuid staat ook bekend onder de naam A16/HSL Zuid. Hierbij werd de A16 in westelijke richting verplaatst om zo ruimte te maken voor het spoor. Overige delen binnen dit project zijn Knooppunt Princeville en Knooppunt Klaverpolder. Deze knooppunten zijn als separate locaties reeds toegevoegd aan de projectenlijst.

Informatiebronnen

- Bijvangst in shapefile vanuit RWS Zuid-Nederland met bijbehorend keuringsrapport.

Bijlage 3   Ligging van de TGG-toepassingen